

OEC

วารสารการศึกษาไทย

Journal

ISSN : 1686-5073

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2564

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

www.onec.go.th

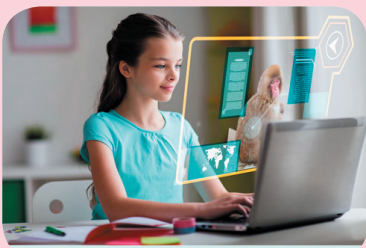
สารบัญ

วารสารการศึกษาไทย

OEC JOURNAL

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2564

- 2** บทความวิชาการ..... วีระพงษ์ อุเจริญ
5 ปี สภาการศึกษาเสวนาการศึกษาวิถีใหม่ในโลกการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
- 12** รายงานการวิจัย..... ศลิษา ใจสมุทร
**การประเมินผลการสื่อสารและประชาสัมพันธ์
ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา**
- 22** บทความวิชาการ..... อลงกรณ์ เกิดเนตร และ ศักดิ์ชัย ไชยรักษ์
คุณลักษณะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูและนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล
- 31** รายงานการวิจัย..... ฐิตินันท์ ฝืนนิล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมพร ชั้นไพบูลย์
**ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์
ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**
- 40** บทความวิชาการ..... อาทิตย์ ฉิมกุล
**กระบวนการสร้างสื่อการเรียนรู้ชีววิทยาเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**

คุณลักษณะและสมรรถนะที่จำเป็น
สำหรับครูและนักศึกษาครู
ในยุคดิจิทัล

22

การพัฒนาทักษะการทดลอง
สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

42

Communicative Language
Teaching (CLT):
The Paradigm Shift of
Language Teaching

68

42 รายงานการวิจัย..... รัตนาภรณ์ รัตน์บุรี และ
ดร.บรรณรักษ์ คุ่มรักษา

การพัฒนาทักษะการทดลอง

สำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยใช้แนวทางการเรียนรู้

แบบใช้วิจัยเป็นฐาน

เรื่องคุณภาพของน้ำในท้องถิ่น :

กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านชอย 2

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

56 บทความวิชาการ.....

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี ชัยชาญกุล

Challenges of Writing :

The Narrative Essay

68 บทความวิชาการ..... สหรัฐ ลักษณ์สุด

Communicative Language

Teaching (CLT) :

The Paradigm Shift of

Language Teaching

75 บทความวิชาการ..... ขนิษฐา จิรวินยวงศ์

ยุทธศาสตร์การศึกษาจีน

สู่ความทันสมัย 2035

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเผยแพร่นโยบาย ยุทธศาสตร์ นวัตกรรม องค์ความรู้ การพัฒนาการศึกษาไทย
- 2) เพื่อเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมทางการศึกษา
- 3) เพื่อเป็นการเปิดเวทีการนำเสนอเรื่องราวทางการศึกษา สำหรับหน่วยงานการศึกษารวมถึงประชาชนทั่วไป สู่เป้าหมายในการเป็นวารสารชั้นนำที่มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการ

กองบรรณาธิการ

เจ้าของ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิชยานุวัติ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.พีรศักดิ์ รัตนะ

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.คมกฤช จันทร์ขจร

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาระบบการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร

คณะทำงาน

นางนันทิชา ไวยนพ

ดร.รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์

นายปานเทพ ลาภเกษร

นางสาวณัฐิกา นิตยาพร

นายวีระพงษ์ อุ้เจริญ

นายภาณุพงศ์ พนมวัน

ดร.วิภาดา วาณิช

นางสาวพิกุล กันทะวัง

นางสาวดวงดาว ศิลาอาศน์

นายอิทธิกร เกติงมหาโชค

นางสาววัลย์ภรณ์ คุณเวช

นางสาวอัจฉรา พังนะที่

นางสาวขวัญเมษา จงนุเคราะห์

นางสาววิภาณี พลอยสงศรี

จัดพิมพ์

บริษัท เอส.บี.เค. การพิมพ์ จำกัด

5 ปี สภาการศึกษา เสวนาการศึกษาวิถีใหม่ ในโลกการเรียนรู้ยุคดิจิทัล (New Normal Education in Age of Digital Learning)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นที่รู้จักของสังคมจากการเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนการศึกษาของประเทศ ทำหน้าที่ในการชี้ทำทิศทางและแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีความเป็นเอกภาพ ต่อเนื่องตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา และสอดคล้องกันในทุกๆระบบการศึกษาและในทุกสังกัด แต่เบื้องหลังก่อนที่นโยบายและแผนการศึกษาต่าง ๆ จะทำสำเร็จได้นั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งของการจัดทำนโยบายและแผนการศึกษามูลฐานของข้อมูลที่ต้องและทันต่อสถานการณ์ โดยใช้การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ นโยบายและแผนการศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเริ่มจัดทำขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้อง ประเด็นท้าทาย ปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จในการจัดการศึกษาของประเทศในเวลานั้น โดยเน้นการใช้ข้อมูลสถิติทางการศึกษาเป็นฐานในการวิเคราะห์ และศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะทางการศึกษาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติมาตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ผ่านมา และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนา/แก้ไขปัญหาการศึกษาไทยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลา 5 – 10 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์ของโลกในยุคปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว รุนแรง อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาปีละหนึ่งครั้ง ไม่เพียงพอและไม่ทันต่อสถานการณ์อีกต่อไป จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ในประเด็นที่หลากหลายขึ้น เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และสามารถแก้ไขปัญหาทางการศึกษาได้อย่างทันทั่วถึง ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ. 2559 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้เริ่มต้นจัดทำ **โครงการประชุมทางวิชาการ สภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum)** ขึ้นมาเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษาที่สาธารณชนให้ความสนใจหรือส่งผลกระทบต่อจัดการศึกษา โดยใช้เวทีสภาการศึกษาเสวนาเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษา รวมทั้งนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการศึกษาหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายในอนาคต กระบวนการเช่นนี้ เป็นการเปิดมิติใหม่ในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาร่วมคิด ร่วมข้อเสนอ และร่วมจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายไปพร้อมกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตลอดระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา เวที OEC Forum ได้ดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้น 38 ครั้ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จะดำเนินการอีก 8 ครั้ง โดยที่ผ่านมา การประชุม OEC Forum ได้นำเสนอประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษา ในหลากหลายมิติ หลากหลายมุมมอง อาทิ ระบบการศึกษา กฎหมายการศึกษา คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษา โดยได้รับเกียรติจาก วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนมากหลากหลายสาขา โดยแบ่งเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มการจัดการศึกษา จำนวน 11 ครั้ง
2. การจัดการเรียนการสอน จำนวน 8 ครั้ง
3. ความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษา จำนวน 6 ครั้ง
4. การพัฒนากำลังคนตลอดช่วงวัย จำนวน 4 ครั้ง
5. คุณภาพและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จำนวน 3 ครั้ง
6. งบประมาณทางการศึกษา จำนวน 3 ครั้ง
7. ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 3 ครั้ง

ในบทความนี้จะรวบรวม และทบทวนให้เห็นถึงประเด็นทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังนี้

OEC Forum 2015 – 2016 จากข้อเสนอสู่นโยบาย

ปีแรกของการจัดประชุม OEC Forum เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการโดยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และอยู่ในระหว่างการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่ในระหว่างการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่ครบกำหนดการดำเนินการในปี พ.ศ. 2559 ขณะที่ภูมิทัศน์ทางการศึกษาของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก นโยบายทางการศึกษาให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น ภายใต้แนวคิดที่ว่าไม่มีใครเข้าใจการจัดการศึกษาในพื้นที่ดีไปกว่าคนในพื้นที่นั่นเอง การจัดการศึกษาควรให้คนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาของตนเอง ภายใต้แนวคิดดังกล่าวนี้ ทำให้มีการจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนและเชื่อมต่อนโยบายทางการศึกษาจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

การประชุม OEC Forum เริ่มต้นด้วยหัวข้อ **“มองไปข้างหน้าอย่างท้าทาย : บทบาทผู้นำการปฏิรูปการศึกษาของสภาการศึกษา”** เป็นการเริ่มต้นด้วยการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในการเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยบทบาทของสภาการศึกษาควรเป็นเสาหลักทางการศึกษา คลังสมอง ที่พึ่งด้านการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอิสระจากฝ่ายการเมือง และเป็นกลางทางการศึกษาที่สังคมยอมรับในทางวิชาการ ขณะที่ทิศทางในการปฏิรูปการศึกษาจะต้องมีแผนแม่บท (Master Plan) ทางการศึกษาของชาติที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามฝ่ายการเมือง มีกลไกกำกับควบคุม มีอำนาจ ติดตาม ประเมินผลให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามแผนแม่บท หากมีการเปลี่ยนแปลงต้องมีการวิจัยที่รองรับและสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และการประชุม OEC Forum ในครั้งต่อมามีประเด็นทางการศึกษาที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญและต้องรับแก้ไขโดยเร่งด่วนเป็นหลัก ดังนี้

- ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“แผนการศึกษาแห่งชาติ : ถอดบทเรียนจากนานาชาติสู่ความสำเร็จ”** โดยมีผู้แทนจาก Unicef UNESCO และธนาคารโลกมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น โดยมีข้อเสนอว่า ควรเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาให้ชัดเจนซึ่งจะทำให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และประเด็นสำคัญที่ต้องกำหนดในแผน คือ คุณภาพ ความเท่าเทียมทางด้านการศึกษา และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน และมุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญของการศึกษาไทย

- ประเด็นครูผู้สอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“วิกฤติครู : การสอบบรรจุครูไร้คุณภาพจริงหรือ”** การปฏิรูปการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปครูเป็นอันดับแรกมากกว่าเรื่องโครงสร้าง การผลิตครูผลิตได้มากและบรรจุได้น้อย มีสถาบันผลิตครู 113 แห่ง ผลิตครูได้เฉลี่ยปีละ 50,000 – 60,000 คน แต่สามารถบรรจุได้เพียง 20,000 คน ที่เหลือตกค้าง ล้นตลาด จึงอาจต้องเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตครูเป็นระบบปิดเพื่อควบคุมปริมาณและคุณภาพให้เกิดความสมดุล ระบบการคัดเลือก ไม่ควรมีลักษณะหรือใช้มาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีความต้องการจำเป็นที่แตกต่างกัน
- ประเด็นความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาในเวทีเศรษฐกิจโลก (WEF) พ.ศ. 2558 – 2559”** ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวมอยู่อันดับ 32 จากการจัดอันดับ 140 ประเทศ โดยตัวชี้วัดด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่อยู่ในอันดับที่ 90 หากสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้ย่อมส่งผลต่อขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การศึกษาเพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่สำหรับธุรกิจสตาร์ทอัพ”** เนื่องจากเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 การพัฒนาต้องมีแนวทางในการสร้างสังคมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีระบบกลไกเตรียมความพร้อม และบูรณาการการเรียนการสอนเรื่องความเป็นผู้ประกอบการในทุกระดับการศึกษา และผลักดันการสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในแผนของกระทรวงศึกษาธิการ
- ประเด็นเรื่องการจัดการเรียนการสอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“สะเต็มศึกษาในการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน”** ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านสะเต็มศึกษาจากต่างประเทศที่มาร่วมการประชุมได้ะกล่มไทย – สหรัฐฯ ๓ ครั้งที่ 7 มาเป็นวิทยากร โดยวิทยากรได้นำเสนอบทเรียนที่สำคัญที่พบจากประสบการณ์ของแต่ละประเทศ โดยพบว่า ครูควรสอนในเชิงวิศวกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่เด็ก เสริมทักษะในการสร้างนวัตกรรม สร้างโจทย์ความท้าทายใหม่ ๆ ให้เด็กได้เรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ต้องเน้นการพัฒนาศักยภาพของศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน รวมทั้งปรับการใช้หลักสูตรการเรียนการสอนรวมทั้งคู่มือครูให้เหมาะสมกับสะเต็มศึกษา จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษาประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ประเด็นภาษาอังกฤษเป็นประเด็นสำคัญและเป็นอีกหนึ่งจุดอ่อนของนักเรียนไทย จึงได้มีการจัดการประชุม OEC Forum เรื่อง **“เด็กไทยเก่งอังกฤษได้ ไม่ใช่เรื่องยาก”** สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กไทยไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้เกิดจากความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่น กลัวพูดผิด ครูจึงควรหาวิธีการดึงศักยภาพที่อยู่ภายในตัวเด็กออกมาให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง จนเกิดความเชื่อมั่นและความกล้าที่จะพูดสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง
- ประเด็นเรื่องงบประมาณทางการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“เรียนฟรี ใครได้ ใครเสีย”** แม้รัฐธรรมนูญจะกำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ยังมีเด็กอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่สามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสต่าง ๆ จึงควรมีการจัดทำแผนที่คนจนเพื่อที่สนับสนุนให้เด็กเหล่านั้นเข้าสู่ระบบการศึกษา และมีมาตรการส่งเสริมให้เด็กด้อยโอกาสคงอยู่ในสถานศึกษาโดยไม่ออกจากสถานศึกษาก่อนวัยอันควร นอกจากนี้ยังมีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาสำหรับประเทศไทย”** โดยกองทุนให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.) เป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยเหลือผู้เรียนที่ยากจนให้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและปริญญาตรี แต่ผลการดำเนินการในปัจจุบันมีผู้กู้ไม่ชำระหนี้คืนเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้หนี้สาธารณะภาครัฐเพิ่มสูงขึ้น ทางออกประการหนึ่งควรยกเลิกระบบกองทุน กยศ. และเปลี่ยนมาใช้ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ที่ผู้กู้ยืมเงินชำระคืนเงินกู้เมื่อมีรายได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาปลอดหนี้ และให้ผู้กู้ชำระคืนเงินกู้ผ่านระบบการเสียภาษีเงินได้ของกรมสรรพากร

- ประเด็นเรื่องการพัฒนากำลังคนตลอดช่วงวัย มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ระบบการคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย”** ปัจจุบันระบบการคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษามีหลากหลายและไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ทำให้นักเรียนหนีห้องเรียนเพื่อไปเรียนกวดวิชา ระบบการคัดเลือกที่ดีต้องสามารถชี้แนะการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ เปิดโอกาสให้เกิดความเท่าเทียมกันทั้งในเรื่องเวลา ค่าใช้จ่าย และการแข่งขัน นักเรียนมีสิทธิในการเลือกมากกว่า 1 ครั้ง และมหาวิทยาลัยมีโอกาสนในการเลือก นอกจากนี้ ยังจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“สมรรถนะเด็กปฐมวัยไทย : ก้าวไกลสู่มาตรฐานอาเซียน”** การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ จึงต้องมีการกำหนดสมรรถนะเด็กปฐมวัยที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย โดยครูและผู้ปกครองถือเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัย

OEC Forum 2016 – 2017 ทบทวนการศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0

ปีที่ 2 ของการจัดประชุม OEC Forum เป็นช่วงเวลาที่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันประกาศใช้ มีการตราพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 ขึ้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศของทุกส่วนราชการ นอกจากนี้ ด้านการศึกษาได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ทำหน้าที่ในการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ขณะที่รัฐบาลกำลังขับเคลื่อนนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งการศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ไทยบรรลุวัตถุประสงค์ความสำเร็จ สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นหลักของการประชุม OEC Forum ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ซึ่งประกอบด้วยการประชุม จำนวน 10 ครั้ง ดังนี้

- ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มนโยบายการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“บทบาทการศึกษากับการก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0”** การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบทุนมนุษย์ให้สามารถดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง โดยระบบการศึกษาสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ กระบวนการเรียนรู้จะเน้นการสอนแบบ Active Learning การประชุม OEC Forum เรื่อง **“การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในยุคดิจิทัล”** การศึกษาทางไกลจะก้าวเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน ทุกคนจะสามารถเรียนรู้และเรียนผ่านระบบออนไลน์จนสามารถรับวุฒิการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้คนที่มีความรู้และพื้นที่ ซึ่งรัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล การประชุม OEC Forum เรื่อง **“รัฐธรรมนูญกับทิศทางการปฏิรูปการศึกษา”** แม้ประเทศไทยจะพยายามพัฒนาระบบการศึกษาตามตัวอย่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ แต่ผลลัพธ์ที่ได้กลับไม่เป็นที่น่าพอใจสาเหตุสำคัญ คือ คนไทยไม่มีวินัย ไม่มีสำนึกของความรับผิดชอบร่วมกันต่อสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นฐานคิดหลักอย่างหนึ่งเกี่ยวกับบทบัญญัติด้านการศึกษาในรัฐธรรมนูญ การประชุม OEC Forum เรื่อง **“Inclusive Education in Thailand : Policy to Practice”** การศึกษาเรียนรวมเป็นประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ สิ่งสำคัญของการศึกษาเรียนรวม คือ การให้คุณค่าแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ควรตัดสินเด็กจากความพิการ หรือความด้อยโอกาสต่าง ๆ ทักษะคิดของครูต้องเอาใจใส่เด็กที่มีความแตกต่างกัน มุ่งเน้นที่ความสามารถของเด็กเป็นหลัก มีการจัดทำแผนการเรียนสำหรับเด็กเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ ในทุกหัวการประชุมจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูว่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ไทยบรรลุวัตถุประสงค์ความสำเร็จ การประชุม OEC Forum เรื่อง **“บทบาทของการศึกษานอกระบบกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0”** การจัดการศึกษาในระบบทั่วไปต้องใช้ระยะเวลาและมีกระบวนการค่อนข้างมาก แตกต่างจากการจัดการศึกษาของเอกชนที่มีศักยภาพ มีความคล่องตัว และปรับตัวได้รวดเร็วกว่าภาครัฐ การศึกษาเอกชนนอกระบบสามารถปรับตัวและเคลื่อนตัวได้อย่างรวดเร็วตอบสนองความต้องการของประเทศสามารถทำเป็นอาชีพหรือเรียนเพื่อเสริมทักษะได้ และมีหลักการที่สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และ

สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ตามนโยบายของรัฐบาล แต่ปัจจุบันยังการการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่รัฐควรให้ความสนใจและสนับสนุน

- ประเด็นความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษสู่ศักยภาพการแข่งขันของประเทศ”** ในต่างประเทศหลายประเทศมีรูปแบบการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษที่ชัดเจน เช่น จัดห้องเรียนพิเศษ หรือโรงเรียนเฉพาะทางเป็นการเฉพาะ แต่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการอย่างเป็นระบบ ทำให้ยังไม่ได้รับประโยชน์จากกลุ่มบุคคลเหล่านี้มากนัก รวมทั้งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงสุด จึงเป็นอีกหนึ่งนโยบายสำคัญที่รัฐควรให้ความสำคัญเพื่อให้กลุ่มผู้มีความสามารถเป็นกำลังสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ
- ประเด็นเรื่องงบประมาณทางการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ค่าใช้จ่ายภาครัฐด้านการศึกษา : บทเรียนจากประเทศไทยและนานาชาติ”** การสร้างเครื่องมือการสำรวจติดตามการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐเป็นกลไกที่จะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษาของภาครัฐให้ดีขึ้น นอกจากนี้การจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับนักเรียนจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน จะเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะลดความเหลื่อมล้ำให้เด็กยากจนสามารถเข้าถึงระบบการศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น
- ประเด็นเรื่องการพัฒนากำลังคนตลอดช่วงวัย มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การพัฒนากำลังคนเพื่อสนองความต้องการของประเทศไทยแลนด์ 4.0”** Disruptive Technology ทำให้ภาคเอกชนได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก การทำงานในอนาคตไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เฉพาะสถานที่ทำการต้องสามารถทำงานได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ด้วยการใช้สมาร์ตโฟนและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในระบบนิเวศใหม่ ดังนั้นการพัฒนากำลังคนในปัจจุบันต้องสร้างทักษะพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) ทักษะด้านดิจิทัล 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยี 3) ทักษะการทำงานเป็นเครือข่าย และ 4) ทักษะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุม OEC Forum เรื่อง **“การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ”** สังคมไทยจะเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ภายในปี 2564 การจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการลดปัญหาผู้สูงอายุในชุมชน และสร้างความสุข รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ออกจากบ้านมาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้สูงอายุคุณภาพชีวิตที่ดี มีอายุยืนยาว รู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง การประชุม OEC Forum เรื่อง **“ทิศทางการศึกษาเฉพาะทางเพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ”** การศึกษาเฉพาะทางนับเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากเป็นการผลิตที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งรัฐควรวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งความต้องการครูอาจารย์ด้านการศึกษาเฉพาะทางที่มีคุณภาพ เพื่อวางแผนอัตรากำลังและป้องกันปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา

OEC Forum 2018 รวบรวมพลังพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย พ.ศ. 2561

ปีที่ 3 ของการจัดประชุม OEC Forum เป็นช่วงเวลาเริ่มต้นของการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งเป็นจัดทำแผนการพัฒนาประเทศในระยะยาวของประเทศไทย รวมทั้งมีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 11 ด้าน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งกลายเป็นประเด็นสำคัญของการประชุม OEC Forum ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ซึ่งประกอบด้วยการประชุม จำนวน 5 ครั้ง ดังนี้

- ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“บุพเพสันนิวาสกับความรู้ทางประวัติศาสตร์”** นโยบายรัฐบาลต้องการให้คนไทยเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นการเสริมสร้างพลังสามัคคี ก่อให้เกิดความรู้สึกรักชาติบ้านเมืองเพิ่มมากขึ้น และการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต้องปรับให้เป็นปัจจุบันตามยุคสมัย ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีการพิจารณาหลักฐานประกอบอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาไปสู่ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์

- ประเด็นครูผู้สอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การปฏิรูปครูทั้งระบบ”** ในการแก้ไขวิกฤติเรื่องครู ต้องดำเนินการโดย 1) ปฏิรูประบบและรูปแบบการผลิตครูให้สามารถผลิตครูสมรรถนะสูงที่สอดคล้องกับความต้องการในอนาคต 2) ปฏิรูประบบการคัดกรองครู ให้ไม่มีการสอบมากเกินไป ส่วนการคัดกรองครูเข้าสู่สถานศึกษา ควรใช้สถานศึกษาและชุมชนเป็นฐาน 3) ปฏิรูปการใช้ครู ให้สถานศึกษาได้ครูที่มีคุณภาพและต้องต่อความต้องการของสถานศึกษา และ 4) ปฏิรูประบบและรูปแบบการพัฒนาครู ให้มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาครูในระดับพื้นที่ และให้ตรงต่อความต้องการจำเป็นของครูและสถานศึกษา
- ประเด็นเรื่องการจัดการเรียนการสอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“รวมพลังสรรค์สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)”** PLC เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 PLC จะช่วยให้ครูไม่ต้องทำงานอย่างโดดเดี่ยว โดยการสร้างวัฒนธรรมใหม่ในวิชาชีพครูให้เกิดการร่วมแบ่งปันความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนการทำ PLC ในสถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา การจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“โรงเรียนร่วมพัฒนา : พลังขับเคลื่อนจากภาคเอกชน”** โรงเรียนร่วมพัฒนาเป็นแนวทางการร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคเอกชน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนรอบโรงเรียน รวมทั้งเป็นการฝึกและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะอาชีพให้ผู้เรียน ซึ่งรัฐควรศึกษาและถอดบทเรียนต้นแบบโรงเรียนร่วมพัฒนาที่ประสบความสำเร็จและขยายผลไปยังสถานศึกษาที่มีความสนใจให้มากที่สุด
- ประเด็นการคุณภาพและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากผลการทดสอบ O – NET และ PISA”** ผลการทดสอบ O – NET และ PISA เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนไทย แต่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอต้องพัฒนาคุณภาพผู้สอนด้วย กระทรวงศึกษาธิการควรนำผลการทดสอบ O – NET ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาในภาพรวมมากกว่านำมาใช้ในการตัดสินการเรียนของเด็กและครู ขณะที่การทดสอบ PISA มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยประเทศส่วนใหญ่ที่มีการพัฒนาผลคะแนนการประเมินสูงขึ้น เกิดจากการให้ความสำคัญกับครู รวมทั้งมีนโยบายการเพิ่มชั่วโมงการอ่านให้มากขึ้น เพราะทักษะการอ่านจะเป็นพื้นฐานที่ต่อยอดและพัฒนาไปสู่ทักษะอื่นทั้งหมด

OEC Forum 2019 จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2562

ปีที่ 4 ของการจัดประชุม OEC Forum มีการประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งสิ้น 23 แผน รวมทั้งมีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ยังเกิดความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการแยกสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาออกจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อไปรวมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งเป็นกระทรวงใหม่คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อรับผิดชอบในการดูแลการจัดการอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ การประชุม OEC Forum ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วยการประชุม จำนวน 6 ครั้ง ดังนี้

- ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“การศึกษาตลอดชีวิตกับความท้าทายใหม่ในยุคดิจิทัล”** สิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อุทิศตลอดชีวิตคือ การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเข้าห้องเรียนก็สามารถเรียนรู้ได้ รู้สึกสนุก รัก และมีอิสระในการเลือกสิ่งที่ตนเองชอบ ขณะที่ “ครู” เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อุทิศตลอดชีวิต เนื่องจากครูต้องทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

และวิธีที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ การใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนให้ครูและ ผู้เรียนได้เรียนรู้และบริหารจัดการความรู้ได้อย่างดียิ่งขึ้น การจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยุทธศาสตร์ชาติ สู่แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา”** ทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป็นปัจจัย สำคัญในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความสุข ซึ่งการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและเป็นส่วนประกอบหนึ่ง ในการพัฒนาคน การศึกษาไทยมีปัญหาหลัก 4 ประการ คือ คุณภาพ ความเหลื่อมล้ำ ความสามารถในการแข่งขัน และประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน การแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีแผน ที่ชัดเจน ต่อเนื่องในระยะยาว การจะปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาจำเป็นต้องใช้วงจรควบคุมคุณภาพซึ่งประกอบด้วย การวางแผน เพื่อนำไปปฏิบัติตามแผน มีการประเมิน ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

- ประเด็นคุณภาพและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ความเหลื่อมล้ำกับคุณภาพ การศึกษา”** ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของการศึกษาไทย การจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องเริ่มต้น จากการเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการศึกษา จาก Education for All เป็น Quality Education for All ทุกคน ไม่ว่าจะภูมิภูลานา ฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไร ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพตามที่ต้องการ แนวทางหนึ่งในการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ คือ ต้องกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัด การศึกษาให้เข้ากับบริบทของพื้นที่ ด้านคุณภาพ ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อย่างยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนได้เงินงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ อีกทั้งโรงเรียนขนาดเล็กจะประสบปัญหาจำนวนครูไม่ครบชั้นและไม่ครบรายวิชา
- ประเด็นเรื่องการจัดการเรียนการสอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ทำไมต้องหลักสูตรฐาน สมรรถนะ”** การปรับทิศทางการจัดการเรียนการสอนสู่การพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับทักษะและสมรรถนะ ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา การศึกษาฐานสมรรถนะเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การปรับหลักสูตรเป็นหลักสูตร ฐานสมรรถนะต้องมีความชัดเจนและเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถปรับใช้ได้ตามบริบทของตน จึงจะทำให้ หลักสูตรฐานสมรรถนะประสบความสำเร็จ การจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“พลิกโฉมการเรียนรู้ด้วย ดิจิทัลแพลตฟอร์ม”** การพัฒนาการศึกษาแบบเปิดในรูปแบบ Thai MOOC เป็นการเรียนการสอนออนไลน์ แบบเปิดเพื่อมวลชนที่กำลังเป็นที่นิยมไปทั่วโลก เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความสะดวก การเรียนการสอนในอนาคตจะเรียนผ่านระบบดิจิทัลมากขึ้น รัฐบาลจึงควรสนับสนุนและพัฒนาแพลตฟอร์ม ดิจิทัลเพื่อรองรับการเรียนรู้อุปแบบใหม่ ๆ รวมทั้งการบูรณาการความร่วมมือให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมจัด หลักสูตรที่ตรงต่อความต้องการของผู้เรียนและอาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“สอน Coding อย่างไร ให้ประสบความสำเร็จในสถานศึกษา”** เนื้อหาการเรียนการสอน Coding ประกอบด้วย วิทยาการคำนวณและเครื่องมือดิจิทัล เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาท อย่างสูงในชีวิตประจำวันของคน และมีการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการอำนวยความสะดวกและการดำรงชีวิต ปลายทางของการเรียน Coding ไม่ต้องการให้เด็กสามารถเขียนโปรแกรมหรือถอดรหัสต่าง ๆ ได้ แต่ต้องการ สร้างให้เด็กมีทักษะการวางแผน การคิดวิเคราะห์ การคิดเป็นเหตุเป็นผล อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในชีวิต ประจำวันได้อย่างแท้จริง การสอน Coding ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เด็ก ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีครูที่มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

OEC Forum 2020 การศึกษายกกำลังสอง

ปีที่ 5 ของการจัด OEC Forum อยู่ในช่วงเวลาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ที่เข้ามาทำให้กิจกรรมทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนทำให้ต้องมีการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - 19 พ.ศ. 2564 - 2565 ในทางนโยบายมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาชุดใหม่เข้ามาสานต่อการปฏิรูปการศึกษาจากคณะกรรมการชุดเดิม มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา สำหรับกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดนโยบายเรื่อง การศึกษายกกำลังสอง เป็นแนวทางหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ทำให้การประชุม OEC Forum ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ใช้นโยบายการศึกษายกกำลังสอง เป็นหัวข้อหลักในการจัดประชุม ซึ่งประกอบด้วยการประชุมจำนวนทั้งสิ้น 6 ครั้ง ดังนี้

- ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา นโยบายและแผน และแนวโน้มการจัดการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“AI นวัตกรรมพลิกโลกการศึกษา”** เครื่องยนต์สำคัญในการพัฒนาประเทศอยู่ที่การอุดมศึกษา วิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งสามส่วนต้องพัฒนาอย่างสมดุล การใช้ AI เป็นเครื่องพลิกกระบวนการศึกษาเป็นเรื่องท้าทาย แต่ปัจจุบันมีผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ AI อยู่น้อยมาก เป็นโจทย์สำคัญของระบบการศึกษาที่จะผลิตและพัฒนากำลังคนให้รองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทันสมัยประเภทต่าง ๆ อาทิ Machine learning , Big Data Analytic , Block Chain ถูกพัฒนาให้ทำงานประสานกันกลายเป็น AI คอยอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การเตรียมความพร้อมตั้งแต่เด็กจนถึงสูงวัยเป็นสิ่งสำคัญ การเรียนแบบ Project Based Learning และ Problem Based Learning เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ครูควรนำสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาเป็นบทเรียนให้เด็กรู้จักแก้ไขปัญหาจริง สอนให้เด็กรู้จัก เข้าใจและคุ้นเคยกับเทคโนโลยีต่าง ๆ และประยุกต์ใช้งานในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม
- ประเด็นคุณภาพและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยกกำลังสองโรงเรียนขนาดเล็กด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มและโรงเรียนช่วงชั้น”** โรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จเทียบเท่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กมีหลากหลายแนวทาง การปรับเปลี่ยนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนช่วงชั้นเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำได้โดยไม่ต้องยุบหรือควมรวมโรงเรียน โรงเรียนช่วงชั้น คือ การจำกัดให้โรงเรียนเปิดสอนเฉพาะช่วงชั้นใดช่วงชั้นหนึ่งเพียง 3 ปี ซึ่งจะทำให้ครูออกแบบการเรียนการสอนได้ง่ายขึ้น มีจำนวนนักเรียนต่อชั้นมากขึ้น สามารถดูแลนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ไม่เกิดปัญหาการแย่งเด็กนักเรียน แต่อาจมีข้อจำกัดเรื่องการเดินทางระหว่างโรงเรียน ต้องมีระบบโรงเรียนเครือข่ายเพื่อส่งต่อนักเรียนจากช่วงชั้นหนึ่งไปอีกช่วงชั้นหนึ่ง จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีความต่อเนื่อง อีกแนวทางหนึ่งคือ การนำดิจิทัลแพลตฟอร์มเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา โดยดิจิทัลแพลตฟอร์มจะเป็นเครื่องมือช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะสำคัญเป็นรายบุคคลได้ อย่างไรก็ตาม การนำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อม มีครูที่ช่วยแนะนำในการเรียนการสอน รวมทั้งมีการจัดทำเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล สิ่งเหล่านี้เป็นโจทย์สำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งดำเนินการเพื่อลดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่
- ประเด็นครูผู้สอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยกกำลังสองครูยุคใหม่ ผ่านมุมมองของผู้ปกครองเยาวชน และชุมชน”** ครูเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการสร้างคนสู่ความเป็นเลิศ ครูยุคใหม่ต้องปรับตัวให้ก้าวทันโลกและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถพัฒนาตนเองโดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สร้างความเข้มแข็งให้กับนักเรียน สอนให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของผู้ปกครองและเยาวชน ครูที่ผู้ปกครองและเยาวชนต้องการต้องเป็นครูที่เปิดใจ เข้าใจและรับรู้ความต้องการของเด็ก ทำให้เด็กมีความไว้วางใจ และสามารถขอคำแนะนำกับครูได้

ในทุกเรื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เด็กกล้าคิด กล้าตั้งคำถาม มีกระบวนการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น ครูต้องกระตุ้นให้เกิดห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนร่วมกันค้นหา ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีใช้ครูคือผู้สอน ผู้ให้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ครูต้องเป็นผู้รับที่รับรู้ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มาปรับกระบวนการเรียนการสอนให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและหลักสูตรการศึกษา

- ประเด็นความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษา มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยกกำลังสองศักยภาพผู้เรียน ผ่านการประเมินที่หลากหลาย”** การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืนต้องจัดการศึกษารูปแบบพหุปัญญา ซึ่งหมายถึง ไม่มีหลักสูตรสำเร็จสำหรับทุกคน การเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนต้องกระทำเป็นรายบุคคล โดยมีครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่บนเนื้อหาเดิม ทำทนายให้เด็กคิดต่อยอดนวัตกรรม ปรับเปลี่ยนห้องเรียนเป็น Active Learning การวางระบบในการส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่มีความสามารถพิเศษต้องเริ่มต้นตั้งแต่การคัดกรอง การพัฒนา และการประเมินผล สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยการประเมินที่หลากหลาย เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา เปิดโอกาสให้ครูเป็นผู้ออกแบบการประเมินร่วมกับผู้เรียนอย่างอิสระ มีการสังเกตและประเมินควบคู่ระหว่างกระบวนการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสะท้อนผลไปสู่การปรับกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยกกำลังสองสมรรถนะการศึกษาของประเทศผ่านมุมมองดัชนีตัวชี้วัดการศึกษานานาชาติ”** การพัฒนาสมรรถนะการศึกษาของประเทศต้องมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพบุคคลสู่ความเป็นเลิศในแบบฉบับของแต่ละบุคคล เปลี่ยนระบบการศึกษาให้เน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ เข้าใจอุปทานเพื่อตอบโจทย์อุปสงค์ทางการศึกษา ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติ ทั้งที่จัดโดย IMD และ WEF ชัดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาเป็นตัวชี้วัดชี้ความสามารถในการแข่งขันโดยรวมของประเทศ ประเทศไทยประสบปัญหาการพัฒนาแรงงานให้มีทักษะการทำงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญที่กระทรวงศึกษาธิการต้องแก้ไข ปัญหาอย่างเร่งด่วน และโจทย์ที่ทำทนายของการจัดการศึกษา คือ จะทำอย่างไรที่จะทำให้ระบบการศึกษาสร้างทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ในขณะที่ครูยังไม่เคยผ่านการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างสรรค์เพื่อให้ได้สิ่งเหล่านี้ให้แก่เด็ก ไม่ว่าจะป็นหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และการประเมิน/สอบ การสอบ PISA ถือเป็นสิ่งที่ดีที่ทำให้ได้ตรวจสุขภาพทางการศึกษาเป็นประจำ และนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น
- ประเด็นเรื่องจัดการเรียนการสอน มีการจัดประชุม OEC Forum เรื่อง **“ยกกำลังสองการจัดการเรียนการสอนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิสาหกิจชุมชน”** การสร้างระบบนิเวศทางการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับการจัดการเรียนการสอน แต่การจะสร้างระบบนิเวศที่ดีได้นั้นจะต้องเกิดจากครูที่มีคุณภาพ อันหมายถึง ครูที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ดี มีเทคนิคของการสร้างการเรียนรู้ ต้องได้รับความไว้วางใจจากเด็ก นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายเชิงพื้นที่ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน และนำไปสู่การมีงานทำเมื่อเด็กสำเร็จการศึกษาแล้ว กระทรวงศึกษาธิการควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น และสร้างวิสาหกิจชุมชนให้เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

ตลอดช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา การประชุม OEC Forum ได้นำเสนอประเด็นร่วมสมัยทางการศึกษาที่มีความสำคัญเป็นจำนวนมาก และยังเปิดพื้นที่ให้บุคลากรที่มีความสนใจด้านการศึกษาทุกภาคส่วนได้เข้ามาร่วมคิด ร่วมสร้างข้อเสนอทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งในหลากหลายประเด็นของการประชุมได้กลายมาเป็นสาระสำคัญของแผนการศึกษาแห่งชาติ บางส่วนได้กลายมาเป็นหลักการในการจัดการศึกษาที่บรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนปฏิรูปประเทศในเวลาถัดมา

หนึ่งในผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในการจัดการประชุม OEC Forum คือ อันดับผลการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศที่จัดโดยสถาบันนานาชาติเพื่อพัฒนาการจัดการ (IMD) โดยหนึ่งในตัวชี้วัดสำคัญด้านการศึกษา คือ ตัวชี้วัดการสำรวจความคิดเห็นของภาคเอกชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของประเทศ ตลอดระยะเวลาการจัด OEC Forum 5 ปีที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ความสำคัญกับความสามารถทางการแข่งขันมาโดยตลอด โดยได้มีการเชิญผู้แทนภาคเอกชนเข้ามารับรู้ รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาโดยตลอด ตลอดจนเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอในการพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาพลักษณ์ในการจัดการศึกษาของประเทศไทยในมุมมองของภาคเอกชนดีขึ้น ซึ่งทำให้คะแนนและอันดับตัวชี้วัดดังกล่าวสูงขึ้นมาโดยตลอด อันเป็นสิ่งยืนยันประการหนึ่งถึงผลสำเร็จของการจัดประชุม OEC Forum

การประชุม OEC Forum ในอนาคต สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามุ่งหวังว่าจะสามารถผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายต่าง ๆ ที่ได้จากการประชุมผ่านความเห็นชอบของสภาการศึกษาและคณะรัฐมนตรีเพิ่มมากขึ้น และสามารถนำข้อเสนอต่างๆ ได้สู่การปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มมากขึ้น

สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาการณ์ทางการศึกษา สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำโครงการประชุมทางวิชาการสภาการศึกษาเสวนา (OEC Forum) อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในช่วงปีที่ผ่านมา โลกได้เผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน นั่นคือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทางสังคมของทุกภาคส่วน ไม่เว้นแม้กระทั่งการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เหตุการณ์นี้ถือเป็นปัจจัยเร่งให้องค์กรต่าง ๆ ต้องรีบปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านดิจิทัลซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างรวดเร็วและรุนแรงมากยิ่งขึ้น องค์กรใดสามารถปรับตัวและนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ให้เข้ากับภารกิจขององค์กรได้ จะกลายเป็นองค์กรที่ได้เปรียบและมีความสามารถทางการแข่งขัน ขณะที่องค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวได้ก็จะไม่สามารถดำรงอยู่ในยุคปัจจุบันได้ ความท้าทายนี้เป็นสิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญ เตรียมพร้อม และปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และได้กลายเป็นการดำรงชีวิตวิถีใหม่ของสังคมโลกในยุคดิจิทัล ด้วยเหตุนี้ การประชุม OEC Forum ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จึงได้นำความท้าทายนี้มาเป็นจุดเน้นของการประชุม และกำหนดเป็นภาพรวมของการประชุมในประเด็น เรื่อง การศึกษาวิถีใหม่ในโลกการเรียนรู้ยุคดิจิทัล (New Normal Education in Age of Digital Learning) และได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการประชุมให้รองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ในการจัดการประชุมเพิ่มมากขึ้น โดยได้นำรูปแบบการประชุมแบบออนไลน์เข้ามาใช้ในการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการประชุม OEC Forum ให้ผู้ที่สนใจไม่ว่าจะอยู่บริเวณใดของประเทศสามารถเป็นส่วนหนึ่งของประชุม และร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการให้ข้อข้อเสนอในการพัฒนาการศึกษาไทยได้ ด้วยการกดเพิ่มเพื่อนทาง Line Official Account พิมพ์คำว่า “@oecnews” หรือกดติดตาม Facebook “OEC News สภาการศึกษา” เพื่อรับข่าวสารการประชุมและการมอบเกียรติบัตรออนไลน์ของ OEC Forum ในครั้งถัดไป

การประเมินผล

การสื่อสารและ ประชาสัมพันธ์

ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เป็น 1 ใน 4 องค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีศักยภาพสูงในฐานะ “ผู้นำทางการศึกษา” เปรียบเสมือน “เสนาธิการทางการศึกษา” ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีบทบาทสำคัญในการชี้นำทิศทางการศึกษาของชาติและพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 อำนาจหน้าที่ของสำนักงานฯ ได้แก่ รับผิดชอบการกำหนดทิศทางและนโยบายด้านการศึกษาของชาติ และประสานการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบาย แผน และมาตรฐาน การศึกษาของชาติ โดยใช้องค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลเป็นพื้นฐาน ถือเป็นจุดแข็งสำหรับการใช้งานวิชาการ และงานวิจัยเพื่อชี้นำทิศทางการศึกษาของประเทศ นอกจากนี้ บทบาทสำคัญของสำนักงานฯ ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาระดับชาติ พร้อมเป็นสะพานเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย เพื่อสร้างความความเข้าใจที่ตรงกัน และยึดเป้าหมายเดียวกันคือเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทาง อย่างต่อเนื่อง สามารถสอดคล้องและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงแนวโน้มการเปลี่ยนที่เกิดขึ้น และความก้าวหน้าทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชนล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางและทิศทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมสอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ แผนงาน นโยบายต่าง ๆ ที่วางไว้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักสื่อสารองค์กร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “การประเมินผล การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา” เพื่อให้ทราบถึงการเปิดรับ ข่าวสารและการรับรู้ภาพลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นกรอบดำเนินงาน สื่อสารและประชาสัมพันธ์ขับเคลื่อนภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุ ผลสัมฤทธิ์สูงสุด ทำให้การเผยแพร่หรือการกระจายข่าวสารต่าง ๆ ของสำนักงานฯ ไปสู่สาธารณชนอย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง อันนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ผลการดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ในการปฏิบัติงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้นำเชื่อถือในฐานะองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการในด้านนโยบายและแผนการศึกษา
2. เป็นแนวทางนำไปปรับปรุง แก้ไข วางแผน และพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์นโยบายการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป
3. เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการวางแผนหรือการพัฒนาแนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการอื่น ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ของสำนักงาน ฯ ภายใต้ชื่อ “OEC News สภาการศึกษา” และ 2) ผู้เข้าร่วมประชุม ระหว่างวันที่ 1 – 21 กันยายน 2563 มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 892 คน ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของสำนักงาน ฯ และรับรู้ภาพลักษณ์ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามเชิงปริมาณปลายปิด โดยขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย

- การศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจัดทำเป็นแบบสอบถาม
- นำแบบสอบถามขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ
- ปรับปรุงและแก้ไขคำถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำแบบสอบถามใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยเผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้เรียบร้อยแล้ว ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่และร้อยละ แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษา ส่วนที่ 3 ระดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสภาการศึกษา และ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ โดยผลการศึกษาพบว่า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ หน่วยงานที่สังกัด ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	673	75.4
ชาย	213	23.9
เพศทางเลือก	6	0.7
รวม	892	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 673 คน คิดเป็นร้อยละ 75.4 รองลงมาคือ เพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 23.9 และเพศทางเลือก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	11	1.2
16 – 30 ปี	269	30.2
31 – 45 ปี	370	41.5
46 – 60 ปี	208	23.3
60 ปีขึ้นไป	34	3.8
รวม	892	100

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 31 – 45 ปี จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือช่วงอายุ 16 – 30 ปี จำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ช่วงอายุ 46 – 60 ปี จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ส่วนอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และ น้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	277	31.1
ปริญญาตรี	444	49.8
ปริญญาโท	145	16.3
ปริญญาเอก	26	2.9
รวม	892	100

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 444 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 และปริญญาโท จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ส่วนระดับปริญญาเอกจะมีน้อยที่สุด คือ 26 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานในกำกับ	115	12.9
ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา	148	16.6
พ่อแม่ ผู้ปกครอง	411	46.1
นักเรียน นักศึกษา	93	10.4
อื่น ๆ โปรดระบุ	125	14
รวม	892	100

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง จำนวน 411 คน คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมาคือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ข้าราชการและบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานในกำกับ จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 นักเรียน นักศึกษา จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และ อื่น ๆ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 14

ในส่วนของกลุ่มอาชีพอื่น ๆ นั้น ประกอบด้วย บุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ บุคลากรในหน่วยงานภาคเอกชน และผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระ

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์การเปิดรับข่าวของสภาการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในประเด็นของความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่ได้รับความนิยม และเรื่องที่ได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ ของสภาการศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวของสภาการศึกษา จำแนกตามความถี่ในการเปิดรับ

ความถี่ในการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
บ่อย (5 – 6 วัน/สัปดาห์)	199	22.3
ปานกลาง (3 – 4 วัน/สัปดาห์)	365	40.9
นาน ๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์)	328	36.8
รวม	892	100

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (3 – 4 วัน/สัปดาห์) จำนวน 367 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือ เปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษานาน ๆ ครั้ง (1 – 2 วัน/สัปดาห์) จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 และเปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษاب่อย (5 – 6 วัน/สัปดาห์) จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของการเปิดรับข่าวของสภาการศึกษา จำแนกตามช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

ช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์							
Facebook	Line	YouTube	เว็บไซต์	สื่อโทรทัศน์	หนังสือพิมพ์	วารสารการศึกษาไทย	สื่อสิ่งพิมพ์และเอกสารวิชาการ
566 (63.45%)	125 (14.01%)	115 (12.89%)	34 (3.81%)	31 (3.48%)	5 (0.56%)	6 (0.67%)	10 (1.12%)

จากตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารของสภาการศึกษาผ่านช่องทาง Facebook มากที่สุด จำนวน 566 คน คิดเป็นร้อยละ 63.45 รองลงมาคือ Line จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 14.01 และ YouTube จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 12.89 เว็บไซต์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 3.81 สื่อโทรทัศน์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 3.48 สื่อสิ่งพิมพ์และเอกสารวิชาการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 1.12 วารสารการศึกษาไทย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67 และ หนังสือพิมพ์น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.56

ตารางที่ 7 แสดงระดับความพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา จำแนกตามสื่อประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา

สื่อประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
Facebook “OEC News สภาการศึกษา”	609	239	44
Line “OEC News สภาการศึกษา”	191	466	235
Youtube “OEC News สภาการศึกษา”	207	412	273
เว็บไซต์ www.once.go.th	250	421	221
สื่อโทรทัศน์	229	377	286
สื่อหนังสือพิมพ์	109	341	442
วารสารการศึกษาไทย	124	351	417
สิ่งพิมพ์ เอกสารวิชาการของสภาการศึกษา	167	376	349

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา ผ่านช่องทาง Facebook “OEC News สภาการศึกษา” อยู่ในระดับมาก ช่องทาง Line “OEC News สภาการศึกษา” ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ช่องทาง Youtube “OEC News สภาการศึกษา” ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ช่องทางเว็บไซต์ www.once.go.th ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ช่องทางสื่อโทรทัศน์ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ช่องทางสื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ช่องทางวารสารการศึกษาไทย ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และช่องทางสิ่งพิมพ์ เอกสารวิชาการของสภาการศึกษา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสภาการศึกษา จำแนกตามเรื่อง

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
แผนการศึกษาแห่งชาติ	567	63.6
มาตรฐานการศึกษาของชาติ	605	67.8
งานวิจัยของสภาการศึกษา	384	43
งานประเมินผลของสภาการศึกษา	370	41.5
กฎหมายการศึกษา	392	43.9
การพัฒนาเด็กปฐมวัย	413	46.3

เรื่อง	จำนวน	ร้อยละ
หลักสูตรฐานสมรรถนะ	327	36.7
ระบบสะสมหน่วยกิต (เครดิตแบงก์)	202	22.6
กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ	190	21.3
การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ	282	31.6
รายงานสภาการการศึกษาไทย	375	42
อื่น ๆ โปรตรระบุ	4	0.4

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสภาการศึกษาในประเด็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำนวน 605 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาคือ แผนการศึกษาแห่งชาติ จำนวน 567 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 และการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 413 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 กฎหมายการศึกษา จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 งานวิจัยของสภาการศึกษา จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 43 รายงานสภาการการศึกษาไทย จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 42 งานประเมินผลของสภาการศึกษา จำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 หลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 การจัดการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 ระบบสะสมหน่วยกิต (เครดิตแบงก์) จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

ในส่วนของเรื่องอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4 ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาการศึกษา ความเคลื่อนไหวการจัดการศึกษา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งหมด

ส่วนที่ 3 ระดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสภาการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสภาการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ประเด็นตามภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผลวิเคราะห์พบว่า ประเด็นที่ 1 ในเรื่องสภาการศึกษาเป็นหน่วยงานจัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การรับรู้อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ 2 สภาการศึกษาดำเนินงานวิจัย และส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย เพื่อจัดทำและพัฒนา นโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การรับรู้อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ 3 สภาการศึกษาดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และพัฒนาระบบ ประเมินผลด้านการจัดการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การรับรู้อยู่ในระดับมาก ประเด็นที่ 4 สภาการศึกษาดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และประเด็นที่ 5 สภาการศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อน ด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การรับรู้อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงระดับการรับรู้ภาพลักษณ์ของสภาการศึกษาในประเด็นตามภารกิจ

ประเด็น	ระดับ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. สภาการศึกษาเป็นหน่วยงานจัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ	494	348	50
2. สภาการศึกษาดำเนินงานวิจัย และส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อจัดทำและพัฒนานโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ	425	388	79
3. สภาการศึกษาดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และพัฒนาระบบประเมินผลด้านการจัดการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	416	402	74
4. สภาการศึกษาดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	383	418	91
5. สภาการศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	461	360	71

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วม และ ความพึงพอใจในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการศึกษาไทยกับสภาการศึกษา

รูปแบบการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วมประชุม/สัมมนา	272	30.5
ส่งบทความ/งานวิจัย	82	9.2
ร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายและกฎหมายการศึกษา	522	58.5
อื่น ๆ	16	1.8
รวม	892	100

จากตารางที่ 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการศึกษาไทยกับสภาการศึกษา ในการร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายและกฎหมายการศึกษา จำนวน 522 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาคือ เข้าร่วมประชุม/สัมมนา จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และส่งบทความ/งานวิจัย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ในส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมอื่น ๆ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นต่อการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา

ความเหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมดีแล้ว	772	86.5
ควรปรับปรุง	120	13.5
รวม	892	100

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสภาการศึกษา อยู่ในระดับเหมาะสมดีแล้ว จำนวน 772 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมาคือ ควรปรับปรุง จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสาร มีข้อเสนอแนะว่าควรมีช่องทางที่หลากหลาย เข้าถึงได้ง่าย และเพิ่มช่องทางให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เช่น ผ่านการ Live สด ผ่าน Instagram โฆษณาทางโทรทัศน์ ทั้งนี้ ในส่วนของช่องทางที่คนในพื้นที่ห่างไกลจากอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้ อย่างเช่น วิทยุ โทรทัศน์ หอสมุดประชาชน ก็ขอให้คงไว้ด้วย

ด้านรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ มีข้อเสนอแนะว่าควรทำเป็น Infographic เพื่อให้เข้าใจง่าย น่าสนใจ มีรูปแบบที่ดึงดูดให้อ่าน อาจจะเป็นคลิปการ์ตูน คลิปสั้น เป็นต้น นอกจากนี้ควรทำ Banner ไว้เพื่อง่ายต่อการรับรู้ อาจแสดงถึงหัวข้อของเรื่องก็ได้ แล้วค่อยพิมพ์รายละเอียดทั้งหมดเมื่อคลิกเข้าไป

ด้านรูปแบบของการประชาสัมพันธ์ ควรให้มีการจัดกิจกรรมตอบปัญหาเพื่อรับของรางวัล ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ติดตามมีปฏิสัมพันธ์กับสภาการศึกษามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับการศึกษาในสื่อหลัก รายการข่าวเรตติ้งสูง ประชาสัมพันธ์และเสนอข่าวการศึกษา ร่วมกับสื่อโซเชียลที่มีผู้ติดตามมากเช่น The Standard The Matter เป็นต้น แล้วสร้างกระแสกระตุ้นคนรุ่นใหม่และคนทุกวัย โดยต้องประชาสัมพันธ์ช่องทางการแสดงความคิดเห็นให้แพร่หลาย ทำเป็น Viral ได้ยิ่งดี เพราะการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

ด้านกลุ่มเป้าหมายของผู้ติดตาม มีข้อเสนอแนะว่าควรเข้าถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ปกครอง ผู้เรียน และอยากให้มีกลุ่มเป้าหมายผู้พิการให้สามารถรับรู้ข่าวสารเหล่านี้ได้ด้วย

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผลิตเปลี่ยนกันตอบคำถามแก่ผู้สนใจตลอดเวลา

อภิปรายผล

1. การเปิดรับข่าวสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาพัฒนาช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในรูปแบบ Social Media ได้แก่ Facebook Line Youtube ซึ่งเป็นช่องทางที่เป็นที่นิยมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตในปัจจุบัน โดยคาดหวังว่าจะเป็นช่องทางการสื่อสารหลักระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งจากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าช่องทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ทาง Facebook เป็นช่องทางที่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตารางที่ 7 แสดงให้เห็นถึงความพึงพอใจในสื่อประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แม้ช่องทาง Social Media จะมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าสื่อช่องทางอื่น ๆ แต่ยังคงต้องปรับปรุงวิธีการนำเสนอเพื่อให้ระดับการเปิดระดับสูงมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้สาธารณชนรับรู้ เข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการศึกษาต่อไป

2. ภาพลักษณ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตัวภารกิจหลักของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาคือ การจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาเป็นหลัก ดังนั้น ภาพลักษณ์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต้องการให้สาธารณชนรับรู้ คือ ภารกิจและผลงานด้านนโยบายและแผนการศึกษาด้วยเช่นกัน จากตารางที่ 9 จะพบว่า สาธารณชนรับรู้และมีมุมมองต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะเป็นหน่วยงานจัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ เป็นอันดับสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นอย่างดี ย่อมแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นไปตามภารกิจที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ควรจัดทำการสำรวจ และการทำวิจัยในลักษณะนี้ โดยขยายไปยังกลุ่มเป้าหมายตามช่องทางอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น และควรขยายระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในการเปิดรับสื่อของสำนักงาน ฯ อย่างแท้จริง และสามารถนำไปปรับปรุง พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสำนักงาน ฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้ต่อไป

คุณลักษณะและสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับ ครูและนักศึกษาคู ในยุคดิจิทัล

บทนำ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งโลกในอนาคตจะเติบโต เปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็วในทุกมิติ โดยเริ่มปรากฏให้เห็นเด่นชัดในยุคปัจจุบันที่มีการพัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านการศึกษาที่จะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาบุคคลให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีชีวิตที่ดี ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว การจัดการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ โดยสิ่งสำคัญและจำเป็นมากที่สุดคือการพัฒนาทักษะกระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องใช้ในการจัดการกระทำกับข้อมูลมหาศาล (Big Data) ให้มีความหมายและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาทุกยุคสมัยคือการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะต้องเน้นปฏิรูปองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการเรียนรู้ โดยเฉพาะใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ ครูผู้สอน หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งจุดเน้นการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สามารถใช้การเชื่อมโยงการเรียนรู้และทักษะผ่านโลกออนไลน์ คุณลักษณะใหม่ที่จำเป็นจะต้องพัฒนาผู้เรียนเพิ่มขึ้น คือ การเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen) ที่รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีวิจารณญาณ (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562)

สมรรถนะของครูและนักศึกษาคูในยุคดิจิทัลที่จะขาดไม่ได้ คือ การรู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นเครื่องมือสื่อสารหรือใช้เป็นเครือข่ายเพื่อเข้าถึงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้ประเมินผลการเรียนรู้และสร้างข้อมูลเพื่อทำงานในสังคมแห่งความรู้แบบเปิดกว้างผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ทักษะ ICT จะนำไปสู่ความสามารถด้านดิจิทัลของครู (Competence) และเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการทำงาน และสร้างสรรค์ทางสังคม องค์ประกอบความสามารถด้านดิจิทัลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน คือ การจัดการข้อมูล การสื่อสาร การแบ่งปัน การสร้างเนื้อหาสาระความรู้ การทำงานร่วมกันและการแก้ปัญหาต่าง ๆ (UNESCO, 2016) การประเมินของมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (Cambridge Assessment, 2018) กล่าวถึงครูยุคใหม่ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้และมีสมรรถนะทางดิจิทัล โดยสามารถใช้เครื่องมือและทรัพยากรดิจิทัลเพื่อพัฒนาวิชาชีพ มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอน สะท้อนผลการเรียนรู้ สื่อสารหรือจัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ ค้นหาแหล่งข้อมูลและแบ่งปันความรู้ ตลอดจนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และจัดการชั้นเรียนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวทางในการปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับจัดการเรียนรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม หรือผ่านระบบการเรียนรู้และการทำงานแบบออนไลน์ ส่วนจัสตินโฮเฟิน (Justenhoven, 2018)

นักจิตวิทยาองค์กรชั้นนำและผู้เชี่ยวชาญในการฝึกอบรมและประเมินทักษะดิจิทัลของ Aon's Human Capital Business กล่าวว่า ความสามารถด้านดิจิทัลคือชุดของความรู้ ทักษะ ทักษะ ความสามารถเชิงกลยุทธ์และความตระหนักที่จำเป็นเมื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และสื่อดิจิทัลในการปฏิบัติงาน สื่อสาร จัดการข้อมูล แก้ปัญหา สร้างความร่วมมือ แบ่งปันเนื้อหาและสร้างความรู้ผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มีวิจรรย์ญาณ มีความยืดหยุ่นทางความคิด และมีจริยธรรมที่สามารถไตร่ตรอง การใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม สามารถให้คำแนะนำ สร้างสรรค์งานได้อย่างอิสระทั้งเพื่อการเรียนรู้และประกอบวิชาชีพ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะจึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้และบูรณาการเพื่อออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยพัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

ที่มา: <https://www.eschoolnews.com/2020/04/30/five-ways-to-support-the-shift-to-distance-learning/>

คุณลักษณะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูและนักศึกษาครูในยุคดิจิทัล

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561) ได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดการศึกษาไทย 4.0 และกรอบการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยนำสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรีมาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนี้

1. ด้านการสืบค้นและการใช้งาน

ระดับที่จำเป็น คือ สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รู้วิธีใช้ตัวกรองเพื่อจำกัดผลลัพธ์ เช่น การค้นหารูปภาพ วิดีโอหรือสื่อรูปแบบอื่น รู้วิธีตรวจสอบความน่าเชื่อถือแหล่งที่มาของข้อมูลต่าง ๆ รู้วิธีการจัดระบบและแบ่งปันทรัพยากร เช่น เครื่องมือ Bookmarking และตระหนักถึงประเด็น เรื่องลิขสิทธิ์และประเด็นการคัดลอกผลงาน

สมรรถนะระดับสูง คือ สามารถใช้เครื่องมือสืบค้นขั้นสูงสำหรับระบบห้องสมุด และแหล่งเก็บข้อมูลออนไลน์ได้อย่างชำนาญ และติดตามข้อมูลหรือทรัพยากรเฉพาะด้านได้ เข้าใจข้อจำกัดด้านลิขสิทธิ์ ตระหนักถึงสิทธิรูปแบบอื่น ๆ เช่น ครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons) สามารถเผยแพร่ รู้วิธีเผยแพร่และแบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ด้านการสร้างสรรคและนวัตกรรม

ระดับที่จำเป็น คือ สามารถผลิตสื่อดิจิทัล เช่น กราฟิก คลิปวิดีโอ คลิปเสียง และการบันทึกภาพหน้าจอ สามารถเรียนรู้หลักการพื้นฐานได้ตามคำแนะนำและสามารถทดลองทำได้

สมรรถนะระดับสูง คือ ได้ผลิตทรัพยากรดิจิทัลและมัลติมีเดียเพื่อวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบอินโฟกราฟิก เสียงและวิดีโอ รวมทั้งรู้แหล่งที่มาและสามารถปรับแต่ง เช่น แหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Education Resource: OER) และมีประสบการณ์การใช้เครื่องมือสร้างสรรค์และแก้ไขสื่อแบบปฏิสัมพันธ์ได้ตอบ

3. ด้านเอกลักษณ์และคุณภาพชีวิต

ระดับที่จำเป็น คือ ตระหนักถึงประเด็นความปลอดภัยออนไลน์ รวมถึงการปกป้องข้อมูลและภาพลักษณ์ส่วนตัว ใช้คุณลักษณะด้านความปลอดภัย เช่น โปรแกรมต้านไวรัสและการตั้งค่าความมั่นคงปลอดภัยของอุปกรณ์ รวมทั้งข้อมูลส่วนตัวบนสื่อสังคมออนไลน์ รู้จักสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับการป้องกันข้อมูลและระมัดระวังได้ตรงตรงในการแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่นและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ทางออนไลน์

4. ด้านการสอนหรือการเรียนรู้

ระดับที่จำเป็น คือ สามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายอย่างสะดวกสบายในการเรียนรู้ สามารถติดตั้งและใช้โปรแกรมรวมถึงแอปพลิเคชันที่เป็นประโยชน์บนอุปกรณ์ส่วนตัวทั้งโทรศัพท์มือถือ หรืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพา เพื่อช่วยในการรวบรวมและจัดระเบียบบันทึกข้อมูลในการใช้งานส่วนตัว

สมรรถนะระดับสูง คือ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจ รวมทั้งเครื่องมือสำหรับการอ้างอิง การเชื่อมโยง การผลิตงานนำเสนอ และการแบ่งปันความคิด และแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ สามารถใช้เทคโนโลยีช่วยทดสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้และความเข้าใจเรื่องที่ศึกษา

5. ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยี

ระดับที่จำเป็น คือ สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายได้อย่างคุ้นเคยและใช้คำศัพท์เฉพาะได้พอสมควร

สมรรถนะระดับสูง คือ สามารถติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอุบัติใหม่ เช่น เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือเทคโนโลยีสีเขียว (Green Technology) การประหยัดพลังงาน (Energy Saving) และสามารถนำมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

6. ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน

ระดับที่จำเป็น ได้แก่ สามารถใช้เครื่องมือที่หลากหลายได้อย่างสะดวกสบายเพื่อการสนทนาและทำงานร่วมกับผู้อื่นแบบออนไลน์ รวมถึงการแบ่งปันเอกสารและหรือข้อคิดเห็น การประชุมทางไกล (Video Conferencing) และการเข้าร่วมอบรมสัมมนาผ่านเว็บไซต์ การสัมมนาผ่านเครื่องมือและช่องทางที่หลากหลาย

ราชกิจจานุเบกษา (2562) กล่าวถึง ลักษณะของสาขาครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ว่าเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการเตรียมความพร้อมสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำการ และส่งเสริมการพัฒนาครูประจำการ นอกประจำการให้มีความรู้และมีสมรรถนะทางวิชาชีพ เป็นผู้ยึดมั่นในค่านิยม อุดมการณ์ มีจิตวิญญาณความเป็นครู และสมรรถนะทางวิชาชีพครูที่นำไปสู่การสร้างกำลังคนที่มีคุณภาพและตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีค่านิยมร่วม มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่เข้มแข็ง ตระหนักและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการทำงานของครู พัฒนาความรู้สึกถึงตัวตนความเป็นครู และมีจิตบริการต่อวิชาชีพครูและการบริการวิชาการแก่ชุมชน

2. เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ความเป็นครูด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ อุทิศตนและทุ่มเทในการเอาใจใส่ สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีความพอเพียงและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

3. เป็นผู้เรียนรู้และฉลาดรู้และมีปัญญา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดขั้นสูง มีความรอบรู้ด้านการเงิน สุขภาพ สุนทรียภาพ วัฒนธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลก การสร้างสัมมาชีพและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชนและสังคม มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ มานะ บากบั่น มุ่งมั่น มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้และรอบรู้ ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

4. เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถคิดวิเคราะห์ มีทักษะการคิดขั้นสูง มีความฉลาดคิดจิตใจ ทักษะการทำงานเป็นทีม มีทักษะข้ามวัฒนธรรม รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก มีส่วนร่วมในการพัฒนาความก้าวหน้าให้กับวิชาชีพครู สามารถแสวงหาความรู้ พัฒนาความรู้ งานวิจัย และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. เป็นผู้มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้มีความสามารถในการจัดเนื้อหาสาระ ออกแบบกิจกรรม วางแผนและจัดการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ สร้างแรงบันดาลใจและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียน โดยใช้ศาสตร์การสอน รวมถึงวิธีการใช้เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อ แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ภูมิปัญญาในชุมชนที่เหมาะสมกับสาระวิชาและผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน สามารถบูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์ ข้ามวัฒนธรรม และการวิจัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การสอน ความรู้ เนื้อหาสาระ และเทคโนโลยี (TPACK) เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนนำไปใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียนและสังคม

6. เป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและใส่ใจสังคม มีความรักชาติ รักท้องถิ่น มีจิตสำนึกไทยและจิตสำนึกสากล รู้คุณค่าและมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจิตอาสาและดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย มีความยุติธรรมและมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง กล้าปฏิเสธและต่อต้านการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เคารพสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกในสังคมแห่งความรู้แบบเปิดกว้างผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับครูทุกคน

แซมบาส (Zambas, 2020) ผู้จัดการเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพของ CareerAddict กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญและจะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงชีวิตและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และได้นำเสนอทักษะและคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับครูโรงเรียนประถมและโรงเรียนมัธยมไว้ว่าสนใจ สรุปดังนี้

1. มีความกระตือรือร้นที่จะสอน (Enthusiasm) คิดหาวิธีการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน มีความยืดหยุ่นทางความคิด มีความฉลาดทางอารมณ์ เป็นคนอารมณ์ดี สดใส ร่าเริงอยู่เสมอ
2. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (Ability to Teach) มีศาสตร์การสอน มีทักษะและเทคนิคทางจิตวิทยาในการจัดการชั้นเรียนและปกครองชั้นเรียน สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ได้ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
3. มีการวางแผนและจัดระเบียบของงานอย่างเป็นระบบ (Organisation) บทบาทหน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงแค่การสอนตามหลักสูตรและการออกข้อสอบเท่านั้น แต่ยังมีงานอีกหลายอย่างพร้อมกันที่ครูจะต้องรับผิดชอบ ครูที่ดีจึงต้องมีการวางแผนและจัดระเบียบของงานได้อย่างเป็นระบบ
4. มีความสามารถในการสื่อสารและทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่น (Communication and Teamwork) สามารถสื่อสารให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและชัดเจน รวมถึงสามารถสื่อสารและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองได้รับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือปัญหาที่เกิดขึ้นของผู้เรียนแต่ละบุคคล รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
5. มีการเอาใจใส่และอดทนต่อทุกพฤติกรรมของผู้เรียน (Empathy and Patience) ครูจะต้องใส่ใจทำความเข้าใจในธรรมชาติและความแตกต่างอย่างหลากหลายของผู้เรียนแต่ละบุคคล ทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา ค่านิยม ภูมิหลังและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีบุคลิกลักษณะ นิสัย และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ต่างกันไป
6. มีความสามารถในการปรับตัวและทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Adaptability and Interpersonal Skills) ครูที่ดีจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ เปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนรู้ พัฒนาชุมชนและพัฒนาวิชาชีพ ตลอดจนมีความคิดที่ทันสมัย คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ และมีความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
7. ความเป็นผู้นำ (Leadership) ครูที่มีประสิทธิภาพจะมีความสามารถในการเป็นผู้นำและชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และมีความเป็นผู้นำทางวิชาการในศาสตร์หรือสาขาวิชาที่สอน
8. มีระเบียบวินัยและการเป็นแบบอย่างที่ดี (Discipline and Role Model) ครูที่ดีจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างทั้งภายนอกและภายใน เช่น การแต่งกาย การดูแลรักษาสุขภาพ รักษาความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย การใช้คำพูด กริยา มารยาทและการแสดงออกต่าง ๆ เช่น การตรงต่อเวลา การรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ และระมัดระวังการโพสต์ข้อความหรือแสดงความคิดเห็นผ่านโซเชียลมีเดียที่ไม่เหมาะสม
9. มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล (Computer and Digital Technology Skills) เทคโนโลยีดิจิทัลถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและระบบการศึกษาอย่างแพร่หลายในยุคปัจจุบัน ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ โปรแกรมการทำงานพื้นฐานต่าง ๆ ในเบื้องต้น ตลอดจนการใช้ ICT เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างสื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสื่อสาร และใช้เป็นเครือข่ายเพื่อเข้าถึงการจัดการเรียนรู้ได้แบบบูรณาการ ใช้ประเมินผลการเรียนรู้และสร้างข้อมูลเพื่อทำงาน

ที่มา: <https://www.theasianaffairs.com/thailand-online-classes-are-lacking-of-teachers-and-facilitators/>

unสรุป

การศึกษาในอนาคตจะใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาทั่วโลก โดยใช้พัฒนาการศึกษาใน 2 ประเด็นหลัก คือ ใช้สร้างข้อมูลเชิงลึกแบบเป็นปัจจุบัน (Real-time) เพื่อปรับปรุงผลการศึกษาของผู้เรียน และออกแบบการคิดใหม่เพื่อพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังนี้ 1) ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของผู้เรียน 2) วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อจัดการการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) สร้างหลักสูตรใหม่เพื่อการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัล 4) พัฒนาความสามารถของผู้เรียนโดยเริ่มต้นตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) กำหนดนโยบายด้านการบริหารที่ครอบคลุมการพัฒนาที่ยั่งยืน 6) สร้างความเท่าเทียมทางการศึกษาโดยให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้สะดวกสำหรับผู้เรียนทุกคนและเข้าถึงได้ตลอดชีวิตของการเรียนรู้ 7) เตรียมครูสำหรับพัฒนาการศึกษาที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีทางปัญญา 8) พัฒนาระบบข้อมูลที่มีคุณภาพและครอบคลุมทุกระดับการศึกษา 9) ตรวจสอบจริยธรรมและความโปร่งใสในการทำงาน ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบการเผยแพร่ผลงาน และ 10) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อนำเทคโนโลยีทางปัญญามาใช้พัฒนาการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ในอนาคตจะมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายและทันสมัยมาช่วยในงานด้านการจัดการศึกษาและจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในหลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมที่ได้รับจากผู้เรียน (Internet of Behaviors: IoB) การนำระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ติดตั้งผสมผสานในแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบเปิดกว้าง (Active MOOCs) เพื่อช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เพิ่มมากขึ้น จัดระบบนิเวศการเรียนรู้แบบประสานเวลาผ่านระบบประมวลผลกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) สร้างและแบ่งปันเนื้อหาสาระความรู้ให้เป็นแหล่งทรัพยากรออนไลน์ เช่น YouTube ที่เป็นแพลตฟอร์มวิดีโอสำหรับใช้เป็นแหล่งความรู้และเป็นทรัพยากรการเรียนรู้ที่สำคัญในปัจจุบันและอนาคต การใช้โปรแกรม Video Meeting Platform ซึ่งเป็นรูปแบบการประชุม

ร่วมกันได้จากทางไกลและจัดเก็บบันทึกการประชุมบนระบบ Cloud การใช้เครื่องมือ Collaboration Platform และ Learning Platform: LMS (UNESCO, 2019) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อจัดการเรียนรู้ออนไลน์แบบประสานเวลาและสามารถทำงานร่วมกันผ่านเครื่องมือสำคัญ เช่น Microsoft 365 for Education และ Google Suite for Education และแนวโน้มที่สำคัญในอนาคตจะมีการนำบล็อกเชน (Blockchain) มาใช้ในการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลผู้เรียน ประวัติทางการศึกษา ข้อมูลการลงทะเบียน บันทึกผลการเรียนและทุกพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน เกิดหลักสูตรอัจฉริยะที่มีเนื้อหาสาระทางดิจิทัลและเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้น สามารถนำเสนอเนื้อหา

การเรียนรู้แบบออนไลน์ที่มีคุณภาพ หลักสูตรจะออกแบบการเรียนรู้ในสภาพห้องเรียนเสมือนจริง โดยระบบจะใช้โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรแบบดั้งเดิมแล้วเปลี่ยนเป็นการสร้างหลักสูตรแบบออนไลน์ที่สามารถกำหนดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองของผู้เรียน หนังสือและตำราเรียนจะถูกแปลงเป็นหนังสือดิจิทัลและสร้างรูปแบบปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ใหม่เพื่อช่วยให้ผู้เรียนในทุกระดับการศึกษาและทุกเพศทุกวัย สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ตามความสนใจและความต้องการ และเป็นการพัฒนาระบบการศึกษาให้ไม่มีข้อจำกัดที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ของทุกหลักสูตรได้จากทุกสถานที่ทั่วโลกและทุกเวลาได้อย่างสะดวกสบาย (ศักดิ์ชัย ไชยรักษ์ และปณิดา วรรณพิรุณ, 2563) การศึกษาในอนาคตจะเต็มไปด้วยจินตนาการและนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น โดยการเรียนรู้จะเป็นผลผลิตส่วนเทคโนโลยีเสมือนจริงจะช่วยให้เกิดการศึกษแบบองค์รวมที่ช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ผู้เรียน ช่วยพัฒนาคุณภาพและความสามารถของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง เพราะการศึกษาที่แท้จริงนั้นจะต้องสามารถทำได้โดยอิสระ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงควรสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนสนุกกับการได้ศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระเสรี เพื่อปลูกฝังความสามารถในการเรียนรู้อย่างมีความสุข ตระหนักถึงการพัฒนารับรู้ด้วยตนเอง มีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้อัจฉริยะ แอปพลิเคชันจำลองการเรียนรู้เสมือนจริง การทดลองเสมือนจริง การฝึกปฏิบัติเสมือนจริง เกิดเป็นแพลตฟอร์ม VR เสมือนจริงทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพและความสามารถในการเรียนรู้และฝึกทักษะการปฏิบัติได้จริงตลอดชีวิต (Zhang et al., 2020) มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) เชื่อมโยงอุปกรณ์การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์ตรวจจับสัญญาณและโต้ตอบกับผู้เรียนได้โดยอัตโนมัติอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่ทันสมัยได้จากทุกสถานที่ตามที่ต้องการ ไร้ข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ช่วยลดการเดินทางและลดการจราจรที่แออัดบนท้องถนน ลดค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นทางกายภาพ ตลอดจนสามารถสร้างรูปแบบการทำงานและการเรียนรู้ใหม่ที่ช่วยแก้ปัญหาสถานการณ์โรคระบาดติดต่อที่อันตรายต่าง ๆ ดังเช่น สถานการณ์ COVID-19 หรือแก้ปัญหาสถานการณ์ในสภาวะฉุกเฉินที่จะอุบัติใหม่ในอนาคตด้วยการทำงานและเรียนรู้ได้จากที่บ้าน (Work From Home) โดยจะสามารถจัดระเบียบและแบ่งปันทรัพยากรสำหรับการทำงานและเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงานขององค์กรต่าง ๆ สามารถเข้าถึงทรัพยากรการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงักและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลได้จากทุกสถานที่และทุกเวลา (Chaiyarak, Koednet, & Nilsook, 2020)

ดังนั้น คุณลักษณะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูในยุคดิจิทัลจะต้องเป็นผู้มีจิตวิญญาณครูและยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมการณ์ด้วยความรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ ทুমเหตุทิศตน สร้างแรงบันดาลใจ พัฒนาการเรียนรู้และผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ มีความยืดหยุ่นทางความคิด มีความฉลาดทางอารมณ์ มีศาสตร์และศิลป์ในการสอน วางแผนและจัดระเบียบของงานอย่างเป็นระบบ สื่อสารและทำงานเป็นทีม

ร่วมกับผู้อื่นได้ เอาใจใส่และอดทนต่อทุกพฤติกรรมของผู้เรียน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในศาสตร์หรือสาขาวิชาที่สอน ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ดิจิทัล โดยครูและนักศึกษาคูครูในยุคดิจิทัลจะต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมที่เกิดขึ้น เป็นผู้มีความเข้าใจและรู้การใช้ดิจิทัลที่ทันสมัย (Digital Literacy) มีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้และสามารถนำอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในงานด้านการจัดการเรียนการสอน การออกแบบและจัดการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ สามารถสร้างสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดี มีความสุข สนุกสนาน สามารถออกแบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีวิจารณ์ญาณในการใช้งาน มีความคิดสร้างสรรค์ ตระหนักถึงความปลอดภัยออนไลน์ รวมถึง การปกป้องข้อมูลและภาพลักษณ์ส่วนตัวทางสื่อสังคมออนไลน์ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่รอบรู้ ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สามารถสร้างกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการแบ่งปันความรู้ร่วมกันทางสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ได้ ตลอดชีวิต และเกิดการพัฒนาทางการศึกษาที่ยั่งยืนตามยุทธศาสตร์ชาติ ศาสตร์พระราชาและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: <https://virtualspeech.com/blog/augmented-virtual-reality-future-of-learning-experience>

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). *ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับสมรรถนะดิจิทัลสำหรับคุณวุฒิระดับปริญญาตรี*. สืบค้นจาก http://www.thaiall.com/tec/digital_competencies.pdf
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *ชุดรายงานพันธกิจของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ฉบับรายงานเฉพาะเรื่องที่ 12 หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรสี่ปี) พ.ศ. 2562. (2562, 6 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนพิเศษ 56 ง. หน้า 12.
- ศักดิ์ชัย ไชยรักษ์ และ ปณิดา วรรณพิรุณ. (2563). เทคโนโลยีทางปัญญาเพื่อการศึกษาอัจฉริยะ. *Panyapiwat Journal*, 12(3), 315-328.
- Cambridge Assessment. (2018). *The Digital Teacher*. Retrieved from <https://thedigitalteacher.com>
- Chaiyarak, S., Koednet, A., & Nilsook, P. (2020). Blockchain, IoT and Fog Computing for Smart Education Management. *International Journal of Education and Information Technologies*, 14, 52–61. <https://doi.org/10.46300/9109.2020.14.7>
- Justenhoven, R. (2018). *A Digital Competency Framework for the new digital workforce*. Retrieved from <https://insights.humancapital.aon.com/talent-assessment-blog/a-digital-competency-framework-for-the-new-digital-workforce>
- UNESCO. (2016). *A Global measure of digital and ICT literacy skills (Australian Council for Educational Research, Ed.)*. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245577>
- _____. (2019). *Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities for Sustainable Development*. In *Working Papers on Education Policy 07 Education Sector*. Paris France: The Global Education 2030 Agenda.
- Zambas, J. (2020). *25 Essential Skills and Qualities Every Teacher Needs*. Retrieved from <https://www.careeraddict.com/teacher-skills>
- Zhang, Q., Wang, K., & Zhou, S. (2020). Application and Practice of VR Virtual Education Platform in Improving the Quality and Ability of College Students. *IEEE Access*, 8, 162830–162837. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2020.3019262>

ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร :

บทสังเคราะห์รายงานการวิจัย

Readiness for Online Learning in Schools under Bangkok Metropolitan Administration: Synthesis from Research Reports

จิตินันท์ ผิวนิล และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อุดมพร ชื่นไพบุลย์
ภาควิชาสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการวิจัยของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ.2560 - 2562 จำนวน 4 รายงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลสภาพความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยดำเนินการไปตามนโยบายที่ได้รับจากส่วนกลาง คือ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และมีการสนับสนุนครูให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอในทุกด้าน ด้านศักยภาพของครูนั้น พบว่ามีศักยภาพในการเข้าถึงอุปกรณ์การสื่อสาร มีความรู้ และทักษะการใช้งานเทคโนโลยีออนไลน์เป็นอย่างดี มีการเปิดรับและพร้อมต่อการปรับตัวเพื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในขณะที่ด้านของนักเรียนและผู้ปกครองอาจจะยังไม่พร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์มากนัก โดยเฉพาะเด็กกลุ่มปฐมวัย อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น ควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน รวมถึงผู้ปกครอง ครอบครัวของนักเรียนด้วย นโยบายควรมีความเชื่อมโยงกันเป็นระบบ และควรเน้นใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์ โดยไม่ทำให้การเรียนการสอนแบบออนไลน์กลายเป็นภาระเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : การเรียนการสอนแบบออนไลน์ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การสังเคราะห์ข้อมูล

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าเทคโนโลยีการสื่อสารโดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทกับชีวิตมนุษย์ในทุกด้านอย่างมาก รวมถึงในด้านการศึกษาดังนี้ ซึ่งมีความพยายามใช้สื่อและเทคโนโลยีเข้ามาในกระบวนการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลายรูปแบบ ทั้งในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาความรู้ การติดต่อสื่อสาร

ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีซึ่งครอบคลุมหลายรูปแบบการเรียนรู้ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป ชุดการสอน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer - Assisted Instruction) การสอนผ่านระบบโทรทัศน์หรือถ่ายทอดผ่านระบบดาวเทียม การนำเสนอโดยวิดีโอ การสอนบนเว็บไซต์ (Web - Based Instruction) และการเรียนออนไลน์ (Online learning) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ซึ่งการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ที่เกิดขึ้นยังมีผลทำให้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้รับความนิยมมากยิ่งขึ้นด้วย ผลักดันให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลแหล่งเรียนรู้แบบไม่มีข้อจำกัด รวมถึงการเกิดขึ้นระบบเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile learning) ในรูปแบบใหม่ ๆ มากขึ้น (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2561) สถาบันการศึกษาจึงต้องเร่งส่งเสริมการจัดการศึกษา การเรียนรู้ และการฝึกอบรมต่าง ๆ ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อให้เท่าทันกับความต้องการของผู้เรียน (ภาณุพงศ์ พนมวัน, 2563) โดยพบว่าหลายหน่วยงานด้านการศึกษาได้เร่งพัฒนาสื่อการสอนและรูปแบบการเรียนรู้ในลักษณะออนไลน์มากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองต่อลักษณะของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่เน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - directed learning) (ชฉวรรต ศรีลาคำ และพัฒนา สอดทรัพย์, 2562) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ช่วยสะท้อนถึงความพยายามการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ของประเทศไทยโดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) (วรพจน์ หาญใจ, 2563)

สำหรับบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครนั้น ได้มีการวางยุทธศาสตร์ที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏในแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2563) ฉบับปรับปรุง (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2561) โดยในปีการศึกษา 2562 กรุงเทพมหานครมีนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่อง SMART Education โดยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ ICT และสนับสนุนการจัดสรรเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีคุณภาพเพื่ออำนวยความสะดวกในห้องเรียนมากขึ้น (สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร, 10 พฤษภาคม 2562)

อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทยได้เผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 และกำหนดนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 12 พฤษภาคม 2563) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครจึงได้มีแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นการเฉพาะ ในสถานการณ์ดังกล่าว มีความจำเป็นที่สำนักการศึกษาจะมีองค์ความรู้ที่ได้จากข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาความพร้อมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการจัดการดังกล่าว บทความนี้จึงเป็นการสังเคราะห์ผลการวิจัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนออนไลน์ในบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2562 เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลสภาพความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยใช้การสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการวิจัยของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ตีพิมพ์ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2560 - 2562) เพื่อให้สอดคล้องและทันสมัยกับประเด็นการใช้เทคโนโลยีที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยเอกสารรายงานการวิจัยจำนวน 4 รายการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. รายงานการวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการสื่อสารออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแบบรอบด้านของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดย จูตินันท์ ฝวนิล (2560)
2. รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยกลุ่มงานวิจัย พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2561)
3. รายงานการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มารยาททางสังคม กับภาวะสุขภาพจิตของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยจูตินันท์ ฝวนิล (2561)
4. รายงานการวิจัย เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O - NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 ดำเนินการโดยจูตินันท์ ฝวนิล (2562)

ทั้งนี้ การสังเคราะห์ข้อมูลจากรายงานการวิจัยทั้ง 4 โครงการดังกล่าว มีรายละเอียดวิธีการศึกษา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง การเลือกตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง พื้นที่ศึกษา และระยะเวลาดำเนินการ ดังตารางต่อไปนี้

รายละเอียด	รายงานฉบับที่ 1	รายงานฉบับที่ 2	รายงานฉบับที่ 3	รายงานฉบับที่ 4
วิธีการศึกษา	การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)	การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ	การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ
พื้นที่ศึกษา	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 44 โรงเรียน	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 438 โรงเรียน	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 51 โรงเรียน	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน

รายละเอียด	รายงานฉบับที่ 1	รายงานฉบับที่ 2	รายงานฉบับที่ 3	รายงานฉบับที่ 4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	การวิจัยเชิงปริมาณ : ครูผู้สอน จำนวน 641 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ : ครูอาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา รวมจำนวน 20 คน จาก 10 โรงเรียน	ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 317 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,035 คน	การวิจัยเชิงปริมาณ : ครูผู้สอน จำนวน 796 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ : ครูอาจารย์ จำนวน 30 คน จาก 15 โรงเรียน	การวิจัยเชิงปริมาณ : นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 731 คน การวิจัยเชิงคุณภาพ : 1) กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน 2) กลุ่มครูแนะแนว กำหนด โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 9 คน 3) ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 9 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	แบบสอบถาม	แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
ระยะเวลาดำเนินการ	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2558	ปีการศึกษา 2560 - 2561	ปีการศึกษา 2562

ตารางที่ 1 รายละเอียดข้อมูลการวิจัยที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ข้อมูลรายงานการวิจัยทั้ง 4 รายการ สามารถวิเคราะห์สรุปประเด็นสภาพความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ 5 ประเด็นสำคัญดังนี้

1. ความพร้อมของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ในภาพรวม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน โดยดำเนินการไปตามนโยบายที่ได้รับจากส่วนกลาง คือ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยในการดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการสนับสนุนให้ครูผู้สอนของโรงเรียนตนเองมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูไปพัฒนาตนเองในเรื่องการใช้เทคโนโลยี โดยการให้ไปฝึกอบรม รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสอนเป็นประจำ

2. ศักยภาพของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ครูส่วนใหญ่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ตโฟน (ร้อยละ 94.6) รองลงมาคือมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว (ร้อยละ 89.2) และมีแท็บเล็ต (Tablet) (ร้อยละ 38.8) ครูเกือบทั้งหมดใช้ LINE (ไลน์) เป็นประจำ (ร้อยละ 90.5) มีผู้ที่ไม่ใช้เพียงร้อยละ 1.0 และครูใหญ่ใช้ Facebook (เฟซบุ๊ก) เป็นประจำ (ร้อยละ 72.7) ส่วนครูที่ไม่ได้ใช้งานมีเพียงร้อยละ 4.9 ทั้งนี้ เหตุผลที่ครูเลือกใช้ไลน์มากกว่าเพราะมีความเป็นส่วนตัวมากกว่า ใช้งานได้สะดวกกว่าเฟซบุ๊ก เป็นการสื่อสารที่ทุกคนในโรงเรียนนิยมใช้ในการส่งข่าวสารการทำงาน ครูที่ไม่เคยใช้งานได้เริ่มมีการปรับตัวมาใช้งานมากขึ้นเพื่อให้รับรู้ข้อมูลการทำงาน ติดต่อกับ สร้างปฏิสัมพันธ์ และแบ่งปันข่าวสาร

ด้านความรู้ ทักษะความสามารถ และทัศนคติเกี่ยวกับการสื่อสารออนไลน์ จากผลการวิจัย พบว่าครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในภาพรวมมีความรู้และทักษะความสามารถในการใช้การสื่อสารออนไลน์อยู่ในระดับมาก ส่วนทัศนคติต่อการสื่อสารออนไลน์อยู่ในระดับกลาง ๆ กล่าวคือ ครูไม่ได้ชื่นชอบมากแต่ก็ไม่ได้ต่อต้านหรือไม่ยอมรับการใช้การสื่อสารออนไลน์

3. สังคมออนไลน์กับการทำงานของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ในภาพรวมครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากสังคมออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลเพื่อเตรียมการสอนและใช้สื่อสารในการทำงานเป็นหลัก เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการสื่อสารออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของครู ออกเป็น 3 ด้านคือ 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 2) การปฏิบัติงานทั่วไป และ 3) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม พบว่าครูมีการใช้การสื่อสารออนไลน์เพื่อการทำงานทั้ง 3 ด้านยังไม่มากนัก โดยเฉพาะครูผู้สอนเด็กเล็กจะใช้งานน้อยกว่าครูที่สอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ทั้งนี้ ยังมีข้อค้นพบว่า คุณลักษณะของครูกับการใช้การสื่อสารออนไลน์เพื่อการทำงานมีความแตกต่างกัน ดังนี้ ครูเพศหญิงจะใช้งานการสื่อสารออนไลน์มากกว่าชายในทุกด้าน กลุ่มครูที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีแนวโน้มการใช้การสื่อสารออนไลน์น้อยลง ส่วนครูที่มีคุณวุฒิสองปริญญาตรีจะใช้งานการสื่อสารออนไลน์สูงกว่า

4. “ไลน์” คือช่องทางสำคัญสำหรับการทำงานของครู

อย่างไรก็ตามครูที่ใช้งานสังคมออนไลน์จะเน้นใช้ผ่าน “ไลน์” มากกว่า เช่น การปรึกษาการเรียนการสอนและภาระงานกับเพื่อนร่วมงานในโรงเรียน การอัปเดต แชร์ ส่งไฟล์งานให้เพื่อร่วมงาน รวมถึงการติดต่อเครือข่ายครูนอกโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียน ทั้งนี้ จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าการใช้งานการสื่อสารออนไลน์ส่วนมากจะเน้นไปในทางการเตรียมการสอน และการพูดคุยปรึกษากับเพื่อนร่วมงานมากกว่าการใช้งานร่วมกับนักเรียน ทั้งนี้ ครูเลือกใช้การสื่อสารผ่านโปรแกรมไลน์ มากกว่าเฟซบุ๊ก เนื่องจากไลน์มีลักษณะเฉพาะที่เน้นการพูดคุย (แชท) เท่านั้น แต่เฟซบุ๊กจะทำให้เห็นข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ ของผู้ใช้งานมากกว่า ครูหลายคนจึงมองว่าการติดต่อพูดคุยผ่านไลน์มีความเป็นส่วนตัวมากกว่า

5. ความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง

มุมมองของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมองว่าโรงเรียนที่เป็นครูผู้สอนเด็กเล็ก โอกาสจะใช้การสื่อสารออนไลน์กับผู้เรียนมีน้อยมาก เพราะอายุน้อยเกินไปกว่าจะเรียนรู้ผ่านออนไลน์ได้ด้วยตนเอง และผู้ปกครองอาจไม่พร้อมในการดูแลได้อย่างทั่วถึง ครูหลายคนมองว่าบริบทโรงเรียนและนักเรียนยังไม่เอื้อต่อการสื่อสารแบบออนไลน์ เด็กนักเรียนที่เรียนในวัยประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นมักใช้การพูดคุยติดต่อสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนจะมีความสะดวกมากกว่า

ส่วนครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษา แม้ตัวนักเรียนจะมีความพร้อม (ทั้งการมีอุปกรณ์และความสามารถในการใช้งาน) แต่ก็ประสบปัญหาที่ครูไม่สามารถควบคุมการใช้งานการสื่อสารออนไลน์ของเด็กนักเรียนได้ ครูหลายคนเคยลองใช้ในการเรียนการสอน แต่กลับพบว่านักเรียนการสื่อสารออนไลน์เพื่อการเล่นมากกว่าการเรียนรู้ รวมถึงปัญหาจากจำนวนนักเรียนที่มีมาก และความรวดเร็วของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้ครูไม่สามารถเข้าไปร่วมคัดกรองเนื้อหาต่าง ๆ ที่นักเรียนเข้าถึงในอินเทอร์เน็ตได้

จากข้อมูลโครงการวิจัยปีงบประมาณ 2562 ที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 73.1 ผู้ปกครองจบการศึกษาสูงสุดในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านการประกอบอาชีพของผู้ปกครองนั้น ส่วนมากทำอาชีพในกลุ่มรับจ้าง ร้อยละ 44.6 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 19.4 และการเป็นพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท ภาคเอกชน ร้อยละ 18.5 ดังนั้น หากพิจารณาบริบทของผู้ปกครอง อาจเห็นได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อาจได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และข้อจำกัดด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลการใช้การสื่อสารออนไลน์ของนักเรียนได้

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 93.6) มีสมาร์ตโฟน ส่วนการมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรือคอมพิวเตอร์แบบพกพา มีเพียงร้อยละ 56.5 และการมีแท็บเล็ตนั้นพบว่านักเรียนที่มีอุปกรณ์ดังกล่าวแค่ร้อยละ 18.6 เท่านั้น ด้านการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ นักเรียนใช้เฟซบุ๊ก ร้อยละ 97.4 รองลงมาคือใช้ไลน์ ร้อยละ 95.2 และการใช้ Youtube ร้อยละ 95.0 ซึ่งผู้ใช้งาน Youtube จะใช้งานเป็นประจำทุกวัน กว่าร้อยละ 85.1

6. ประเด็นพึงระวังจากการทำงานแบบออนไลน์

1) ปัญหาความสัมพันธ์ ครูที่ระบุว่ามีความสัมพันธ์มักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง โดยเป็นปัญหากับเพื่อนร่วมงาน และปัญหากับนักเรียน สาเหตุหลักคือเรื่องความขัดแย้งจากการใช้ภาษา การตีความสนทนาที่ผิดความหมาย รวมทั้งการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางสร้างความขัดแย้งระหว่างกัน

2) ปัญหาการถูกละเมิดมารยาท ผลการศึกษาพบว่า สิ่งที่ครูพบเจอการละเมิดมารยาทมากที่สุดจากการใช้เฟซบุ๊กได้แก่ การพบเห็นนักเรียนโพสต์คำหยาบคาย รองลงมาคือการพบเห็นนักเรียนทะเลาะกัน และนักเรียนใช้ภาษาไม่ถูกต้อง

3) ปัญหาสุขภาพจิตของครู การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการทำงาน อาจหมายถึงการที่ครูต้องรองรับการปฏิบัติงานแบบไม่จำกัดสถานที่และเวลา ในประเด็นนี้จึงอาจต้องเฝ้าระวัง เนื่องจากหากครูต้องรับผิดชอบงานจำนวนมากและไม่จำกัดเวลา สิ่งเหล่านี้อาจกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ความสุขของครูลดลงและอาจส่งผลต่อปัญหาความเสี่ยงสุขภาพจิตได้

ผลการวิจัยพบว่า การใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ การเป็นสมาชิกกลุ่มกับนักเรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์ และการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในเฟซบุ๊กมีผลต่อสุขภาพจิตของครู โดยการใช้งานสังคมออนไลน์เพื่อการทำงาน การมีปัญหาความสัมพันธ์จากการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ และที่สำคัญคือการมีประสบการณ์ถูกละเมิดมารยาทในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ล้วนส่งผลให้เกิดอาการภาวะซึมเศร้ามากขึ้นได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

แม้ครูจะมีความพร้อมด้านการมีอุปกรณ์ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ แต่ยังพบว่าการเรียนการสอนแบบออนไลน์ยังคงมีไม่มาก เนื่องจากบริบทของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อาจจะยังไม่สามารถนำเทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์มาใช้ร่วมกับเด็กนักเรียนได้มากนัก เพราะข้อจำกัดด้านบริบทนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเด็กเล็ก ยังไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การสื่อสารได้ครบทุกคน และข้อจำกัดด้านคุณลักษณะฐานะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวนักเรียน ทำให้โอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยีของเด็กแต่ละคนยังไม่ครอบคลุมเท่าเทียมกัน

จากผลการสังเคราะห์ข้างต้น จึงขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อประเด็นการพัฒนาความพร้อมเพื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรสนับสนุนอุปกรณ์ในการเข้าถึงการสื่อสารออนไลน์ให้กับครูและนักเรียนในกลุ่มที่ยังไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว

2. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตให้กับครูและนักเรียนมากขึ้น อาทิ การจัดหาซิมการ์ดโทรศัพท์เพื่อเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไม่จำกัด หากต้องมีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เนื่องจากทั้งครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีอุปกรณ์การเชื่อมต่อที่สำคัญคือ โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน หรือการประสานงานหาจุดบริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตระดับชุมชน จากหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร หรือหน่วยงานราชการอื่น ๆ ให้ครู และนักเรียน สามารถเข้าไปใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ได้

3. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชัน LINE ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการเรียนการสอนออนไลน์ เนื่องจากเป็นช่องทางติดต่อที่สำคัญที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความคุ้นชินในใช้งาน โดยปกติแล้วในปัจจุบัน ในขณะเดียวกัน หากมีการผลิตสื่อการสอนออนไลน์ อาจส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผ่านช่องทาง Youtube เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ใช้งานเป็นประจำ

4. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมให้ครูที่ยังมีการใช้การสื่อสารออนไลน์ไม่มาก ปรับตัว เรียนรู้ และใช้การสื่อสารออนไลน์มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มครูที่สอนในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา ครูที่คุ้นเคยต่ำกว่า ปริญญาโท และครูที่มีอายุน้อย โดยอาจมีการจัดทำคู่มือ จัดทำระบบ หรือจัดเตรียมผู้ช่วยสำหรับการจัดการเรียน การสอนออนไลน์ให้กับกลุ่มครูที่ไม่ถนัดการใช้เทคโนโลยี

5. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์ เพื่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองมากขึ้น นอกเหนือจากการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว เพื่อให้เกิดการติดตาม ใฝ่ระวัง และพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้ในช่วงที่ต้องเรียน แบบออนไลน์ รวมถึงในช่วงที่ต้องเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) เพื่อให้เกิดการคงความสัมพันธ์ ทางสังคมระหว่างผู้เรียนและผู้สอนได้ต่อไป

6. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรมีช่องทางสำหรับให้คำปรึกษาสำหรับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในกรณีที่เกิดปัญหาจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทั้งในเชิงการดูแลให้คำปรึกษาด้านการเรียน การใช้ ชีวิตประจำวัน และการดูแลสุขภาพจิต

7. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรจัดระบบการเรียนการสอนและการดูแลผู้เรียนระดับต่ำกว่า ประถมศึกษา และประถมศึกษาที่ยังไม่พร้อมต่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ ให้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองให้การดูแลอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะเมื่อต้องเรียนรู้แบบออนไลน์จากที่บ้าน

8. สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรเร่งให้ความรู้ ความเข้าใจ ฝึกอบรมผู้ปกครองให้มีบทบาท ในการดูแลนักเรียนมากขึ้นในช่วงการเรียนรู้แบบออนไลน์ ส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการเป็นครูในบ้านควบคู่กับ ครูออนไลน์จากทางโรงเรียน และส่งเสริมให้ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจระบบการเรียนรู้ออนไลน์ โดยไม่รบกวน เวลาการเรียนของผู้เรียนเมื่อต้องเรียนออนไลน์ภายในบ้าน

นอกจากนี้การชี้แจงสร้างความเข้าใจกับครูและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องว่า แม้จะใช้การเรียนการสอน ออนไลน์ แต่ก็ไม่ได้หมายถึงการบรรยายสดผ่านระบบออนไลน์เท่านั้น ครูสามารถจัดทำคลิปวิดีโอ หรือมีช่องทาง ให้นักเรียนเข้าใช้งานได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

การสอนผ่านระบบออนไลน์อาจไม่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาเช่นเดียวกับการสอนในชั้นเรียนปกติ ครูสามารถ ปรับเปลี่ยนให้กระชับ เหมาะสม และครบถ้วนการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงนักเรียนที่มีข้อจำกัดในการใช้งาน ให้ไม่เสียเปรียบทางการศึกษา ไม่เสียประโยชน์ เกิดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้าถึงของนักเรียนที่แตกต่างกัน

การออกแบบการสอนผ่านระบบออนไลน์ ในเชิงนโยบายควรมีความยืดหยุ่น คำนึงถึงความ “ไม่พร้อม” ของนักเรียนและครูในด้านต่าง ๆ อาทิ การเข้าถึงอุปกรณ์ ระบบอินเทอร์เน็ต และทักษะการใช้งานที่อาจยังไม่คุ้นเคย

ไม่ควรคร่ำเคร่งต่อการสั่งงานจำนวนมาก จนทำให้นักเรียนต้องจดจ่ออยู่หน้าคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ตลอดเวลา และไม่ควรเข้มงวดต่อรูปแบบการสอนของครูมากเกินไป ควรให้ครูได้ออกแบบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและทักษะของตนเองที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนสูงสุด

นอกจากนี้ ครูมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างครูแต่ละโรงเรียน และครูกับ ผู้ปกครองผ่านระบบออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนดูแลนักเรียนในช่วงการเรียนการสอนแบบออนไลน์ด้วย

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *พลิกโฉมการเรียนรู้ก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 : กระทรวงศึกษาธิการ 128 ปี*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563, 12 พฤษภาคม). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563*. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/การเตรียมความพร้อม>.
- ชนวรรต ศรีคำ และ พัฒนา สอดทรัพย์. (2562). ทิศทางการเรียนรู้ด้วยตนเองตามนโยบายประเทศไทย 4.0. *วารสารมนุษยศาสตร์ ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8 (1), 49-62.
- ฐิตินันท์ ฝืนนิล. (2560). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง วัฒนธรรมการสื่อสารออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมแบบรอบด้านของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2561). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มารยาททางสังคม กับภาวะสุขภาพจิตของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2562). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การเตรียมความพร้อมเพื่อการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภาณุพงศ์ พนมวัน. (2563). การเรียนรู้บนโลกดิจิทัล. *วารสารการศึกษาไทย*, 17(1), 7.
- วรพจน์ ชาญใจ. (2563). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แนวทางขึ้นการปฏิรูป. *วารสารการศึกษาไทย*, 17(2), 26-33.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2561). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2563) ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน, กลุ่มงานวิจัย พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี (2561). *รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร. (2562, 10 พฤษภาคม). *ชูนโยบาย 5 ข้อ ขับเคลื่อนและยกระดับการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัด กทม. ปี 62*. สืบค้นจาก <http://www.prbangkok.com/th/board/view/MDY1cDBzNnM0NHlyb3EzZ3E2NnEyNDk0cDRyOTQzQjQ2MTYwMQ==>

กระบวนการสร้าง สื่อการเรียนรู้ชีววิทยา เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

อาทิตย์ จิมกุล

กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
โรงเรียนสตรีวิทยา

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพ ตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

จากยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าวสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนสตรีวิทยาที่มุ่งพัฒนาสตรีวิทยาเป็นต้นแบบ การสร้างสุขภาพสตรีผู้นำทางสติปัญญา และมีคุณธรรม ก้าวสู่สากลบนพื้นฐานความเป็นไทย (โรงเรียนสตรีวิทยา, 2555)

การที่นักเรียนจะสามารถก้าวไปสู่การเป็นนวัตกรรมได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาการ อย่างเข้มแข็งเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน แต่ในปัจจุบันพบว่า บริบทของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 5 โรงเรียนสตรีวิทยา เมื่อพิจารณาการตอบคำถามแบบอัตนัย นักเรียนยังไม่สามารถเขียนแสดงเหตุผลได้ หรือยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ความ ปัญหาหนึ่งที่ได้จากการสอบถามนักเรียน คือ บทเรียนมีความซับซ้อนยากแก่ การทำความเข้าใจ และอยากต่อการที่จะสื่อสาร ผ่านการเขียนอธิบายต่าง ๆ เนื่องมาจากไม่รู้ลำดับขั้นตอนในการอธิบาย

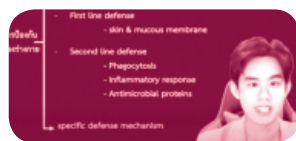
จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนได้ทำการศึกษากระบวนการผลิต สื่อวีดิทัศน์และสื่อแอนิเมชัน เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยบทเรียนที่เลือกใช้ในการสร้างสื่อ คือ ระบบภูมิคุ้มกัน โดยศึกษาและพิจารณาเลือกสื่อจากแหล่งต่าง ๆ มาจัดการเรียนการสอน แล้ว วิเคราะห์ว่าผู้เรียนสนใจสื่อจากแหล่งใด วิเคราะห์เนื้อหา และจัดทำสื่อที่แสดงในแผนภาพ

สำหรับการสร้างสื่อวีดิทัศน์และแอนิเมชัน เรื่อง ภูมิคุ้มกัน ทางผู้จัดทำแอปพลิเคชัน Procreate ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่สามารถสร้างสรรค์รูปภาพ การใช้สีและการภาพเคลื่อนไหวได้ร่วมกับการถ่ายทำตัดต่อโดยใช้โปรแกรม iMovie เมื่อผลิตสื่อในขั้นแรกได้แล้ว ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ดังแผนภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

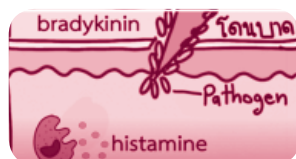
1. ควรตั้งคำถามปลายเปิด เพื่อให้ให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมในบางจุด
 2. เนื้อหาควรเลือกใช้ภาษาอย่างใดอย่างหนึ่ง หากใช้ภาษาไทยควรวงเล็บคำอังกฤษเพิ่มเติม (แนะนำให้ ใช้ภาษาอังกฤษทั้งหมดแล้วขยายความเป็นภาษาไทย)
- ทางผู้จัดทำจึงได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปจัดการเรียนการสอนต่อไป

เกริ่นนำเรื่องภูมิคุ้มกัน

นำเสนอประเภทระบบป้องกันของร่างกายแสดงตัวอย่าง

อธิบาย และใช้แอนิเมชันที่จัดทำขึ้นเรื่อง กระบวนการอักเสบ

สรุปเนื้อหา และเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาคลิปลัดไป

แผนภาพ Storyboard แสดงการผลิตสื่อวีดิทัศน์

รายการอ้างอิง

โรงเรียนสตรีวิทยา. (2555). ข้อมูลโรงเรียนโรงเรียนสตรีวิทยา. สืบค้นจาก <https://satriwit.ac.th/information/56/teachers/about.pdf>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์. สืบค้นจาก <http://nscr.nesdb.go.th>

การพัฒนา ทักษะการทดลอง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยใช้แนวทางการเรียนรู้
แบบใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่น :
กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านซอย 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รัตนาภรณ์ รัตนบุรี และ
ดร.บรรณรักษ์ คู่่มรักษา
หลักสูตรสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์ทั่วไป
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Enhancing of Experimental Skills for Grade 3 Students

by Using Research - Based Learning Approach in
the Topic of the Quality of Local Water Resources :
Case Study of Ban Soi Song School, Surat Thani

บทคัดย่อ

การเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน หรือ RBL เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่นำกระบวนการวิจัยมาบูรณาการกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้นที่ศึกษากลุ่มเดียว วัดเฉพาะหลังการทดลอง เก็บข้อมูลวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านซอย 2 ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่องคุณภาพของน้ำในท้องถิ่นที่ถูกพัฒนาขึ้นมาี้มีคุณภาพในระดับดีมาก ($= 4.48$, $S.D. = 0.28$) และหลังจากผ่านการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมดังกล่าวนี้กลุ่มเป้าหมายมีทักษะการทดลองโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($= 3.04$, $S.D. = 0.56$)

Abstract

Research - based learning (RBL) is a learning model which integrated research methodology into learning management steps. This learning strategy has been proven to enhance students learn with using scientific inquiry and construct knowledge by themselves. Thus, this research aim to develop science learning activities, which could be enhanced student's experimental skills, by using research-based learning strategy. This study is a pre - experimental research which is a one group posttest only design. Research data were collected by mixed method. The research target is a 14 of primary school student grade 3 of Ban Soi Song School, Surat Thani, which collected by purposive sampling. The results revealed that the research - based learning activities, regarding a topic of the quality of local water, that has been developed, be efficient in very good quality (= 4.48, S.D. = 0.28). After learning through the activities, the target students have been promoted the average of experimental skills at good as well (= 3.04, SD = 0.56).

บทนำ

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน เป็นยุคที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์นั้นมีปริมาณความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน และวิทยาการต่าง ๆ เป็นไปแบบก้าวกระโดด (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2558; สมเกียรติ พรพิสุทธิมาศ, 2556) กลวิธีการสอนโดยการบอกหรือบรรยายความรู้ (Expository Teaching) และให้นักเรียนจดบันทึกตามคำพูด และท่องจำ สูตรทฤษฎีต่าง ๆ เหมือนในเช่นอดีตจึงไม่ใช่วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพอีกต่อไป ขณะเดียวกันปรัชญาของความเป็นวิทยาศาสตร์บ่งชี้ว่า “วิทยาศาสตร์” เป็นศาสตร์ที่ประกอบไปด้วย “ความรู้” (Knowledge) และกระบวนการ (Process) ซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง (ลือชา ลดาชาติ และ ลฎาภา ลดาชาติ, 2559) ฉะนั้นแล้ว การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับปรัชญาของการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างแท้จริง ผู้สอนจึงจำเป็นต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งความรู้ และกระบวนการในการเรียนรู้ ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับกระบวนการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ในการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือที่เรารู้จักกันดีว่า “การเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์” (Scientific Inquiry) (ลือชา ลดาชาติ และ ลฎาภา ลดาชาติ, 2559)

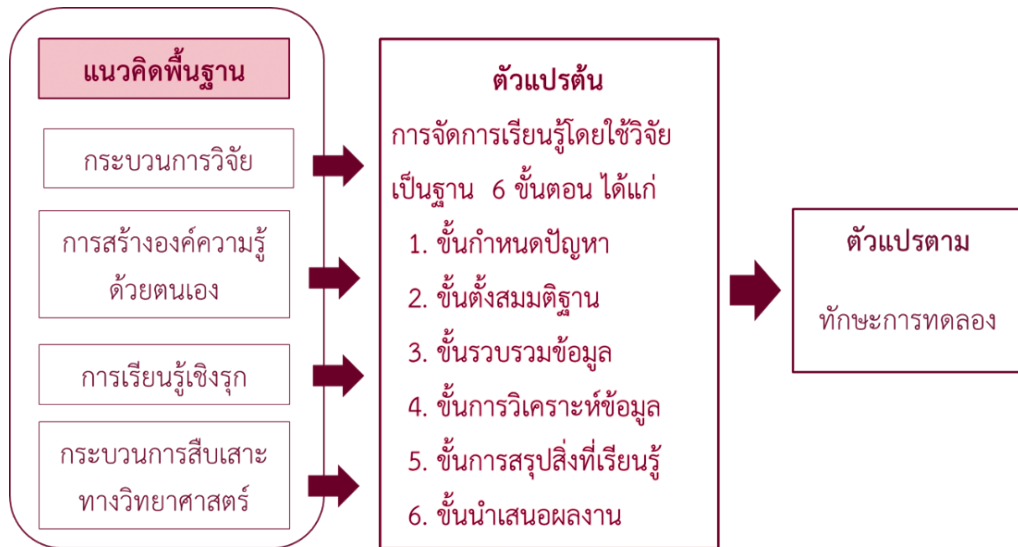
การเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนสามารถปฏิบัติได้หลายแนวทาง ทั้งนี้กลวิธีในการสอนแต่ละแนวทางต่างก็มีจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ร่วมกัน คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติสืบเสาะค้นหา สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการรวบรวม หาข้อมูล หรือหาหลักฐานเชิงประจักษ์มาเพื่อใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือองค์ความรู้ที่ค้นพบ กลวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สืบเสาะและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning หรือ RBL)

RBL เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยอาศัยขั้นตอนการเรียนรู้ตามกระบวนการของการทำวิจัย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Process) จนได้มาเป็นองค์ความรู้ที่ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเองอย่างเข้าใจในความสัมพันธ์แบบเหตุและผล (ทศนา แคมมณี, 2548; บรรณรักษ์ คัมรักษา และ เพชรลัดดา รักษากิจ, 2562) โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งรูปแบบการสอนแบบ RBL ได้เป็น 4 รูปแบบย่อย (Noguez & Neri, 2019) คือ แบบที่ 1 ผู้สอนนำผลการวิจัยมาประกอบเนื้อหาในการเรียนการสอน แบบที่ 2 ผู้เรียนใช้ผลการวิจัยในการเรียนรู้ แบบที่ 3 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย และแบบที่ 4 ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ RBL ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทั้งความรู้และกระบวนการมากที่สุดคือรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนรู้ (Neimi & Nevgi, 2014) ซึ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ด้วยการลงมือปฏิบัติของ John Dewey (Dewey, 1986) โดยครูจะต้องปรับบทบาทของตนเองมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนนำเอาประสบการณ์จากการปฏิบัติมาทำความเข้าใจตามสาระวิชาที่เรียนอยู่ เพื่อนำไปสู่การตีความ การบูรณาการความรู้เดิมจนเข้าใจและสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง โดยนักเรียนเอง (สุธีระ ประเสริฐสรรพ, 2555) ด้วยวิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงเหตุผลที่อยู่เบื้องหลังขั้นตอนที่พวกเขาปฏิบัติตามกระบวนการวิจัย มิใช่การปฏิบัติเป็นพิธีกรรมเพื่อให้ครบตามขั้นตอน

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนบ้านซอย 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้สังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนมากเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนหรือพฤติกรรมอื่น ๆ นอกห้องเรียน จากการสังเกตดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนแห่งนี้ ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังยึดการสอนโดยการบอกหรือบรรยายความรู้ นักเรียนจึงมีหน้าที่เพียงแค่ฟังสิ่งที่ครูบอกในห้องเรียนแล้วท่องจำมากกว่าการได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ที่ไม่ยั่งยืน ไม่ได้รับการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในการเรียนรู้เพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อาจส่งผลให้เกิดเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนในการทำความเข้าใจแนวคิดวิทยาศาสตร์ (กาญจนา มหาลี และ ชาตรี ฝ่ายคำตา, 2553, ลือชา ลดาชาติ, 2561) สอดคล้องกับสถานการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยในปัจจุบันพบว่านักเรียนยังขาดความเข้าใจในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Chema, Panomrak, Seanyot, Nakpol, & Chatmaneerungcharoen, 2017) ซึ่งจะส่งผลต่ออย่างมากต่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ชาตรี ฝ่ายคำตา, 2559)

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่านักเรียนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของชั้นเรียนขาดทักษะด้านการทดลอง โดยนักเรียนไม่รู้จักรชนิดของอุปกรณ์ เครื่องแก้ว และวิธีการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองทางวิทยาศาสตร์ หรือไม่สามารถบันทึกผลการทดลองด้วยตนเองได้ เป็นต้น ซึ่งทักษะการทดลองนั้นเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งในการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ดังนั้นการขาดทักษะการทดลองอาจส่งผลให้ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ด้วยการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ลดลงหรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ให้ดีขึ้น โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยแบบ RBL มาเป็นฐานความคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งคำถามในการวิจัยครั้งนี้คือ การใช้วิธีสอนแบบ RBL จะช่วยพัฒนาทักษะการทดลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้อย่างไร โดยผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการทดลองให้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาศึกษา
2. เพื่อพัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

การใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์จะสามารถช่วยพัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนโดยเฉลี่ยให้อยู่ในระดับดี

ขอบเขตการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre - Experimental Design) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One - Shot Experimental Case Study (Leedy & Ormrod, 2015) ศึกษากลุ่มเดียว วัตถุประสงค์หลังการทดลอง (One - Group Posttest Only Design) การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed - Method Research) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพไปพร้อม ๆ กัน และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์และสรุปร่วมกัน (Schoonenboom & Johnson, 2017)

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านชอย 2 ที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 14 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นชั้นเรียนที่ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น มีคาบสอนของนักเรียนในระดับชั้นนี้มากที่สุด ทำให้มีข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้พื้นฐานของโรงเรียนมากกว่านักเรียนในชั้นเรียนอื่น ๆ

เนื้อหาการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาเรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย สารการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้ ว. 6.1 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง น้ำในท้องถิ่นของเรา ตัวชี้วัด ว. 6.1 ป.3/1 สำรวจและอธิบายสมบัติทางกายภาพของน้ำจากแหล่งน้ำในท้องถิ่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตั้งแต่เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 โดยใช้เวลาทั้งหมด 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน หมายถึง การนำกระบวนการวิจัยหรือผลการวิจัยมาเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการทดลองและการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย การเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นระบุคำถาม 2) ชั้นตั้งสมมติฐาน 3) ชั้นวางแผนและออกแบบการทดลอง 4) ชั้นรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 5) ชั้นการสรุปผล 6) ชั้นนำเสนอ

ทักษะการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการออกแบบการทดลองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล หาหลักฐานเชิงประจักษ์ ความสามารถในการดำเนินการทดลองตามขั้นตอนที่เหมาะสม และความสามารถในการบันทึกผลการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL จำนวน 1 แผน ใช้เวลาในการสอน 6 คาบ (คาบละ 1 ชั่วโมง)
2. แบบประเมินทักษะการทดลอง

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย

1.1 ศึกษาข้อมูลเพื่อวางแผนในการออกแบบและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ RBL เรื่องคุณภาพของน้ำในท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (ระดับสูงสุดคือ 5 คะแนน และระดับต่ำสุดคือ 1 คะแนน)

1.2 ออกแบบ และสร้างแบบประเมินทักษะการทดลองแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ โดยระดับคะแนนสูงสุด 4 คะแนน และระดับคะแนนต่ำสุด 1 คะแนน ประกอบด้วยประเด็นในประเมินทักษะการทดลอง 3 รายการ ได้แก่ การออกแบบการทดลอง การดำเนินการทดลอง และการบันทึกผล โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินคุณภาพดังนี้

ระดับคะแนน	3.51 – 4.00 คะแนน	หมายถึง ดีมาก
ระดับคะแนน	3.01 – 3.50 คะแนน	หมายถึง ดี
ระดับคะแนน	2.51 – 3.00 คะแนน	หมายถึง พอใช้
ระดับคะแนน	2.01 – 2.50 คะแนน	หมายถึง ค่อนข้างแย่
ระดับคะแนน	1.00 – 2.00 คะแนน	หมายถึง ควรปรับปรุง

จากนั้นผู้วิจัยนำแบบประเมินทักษะการทดลองดังกล่าวไปตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และหาค่า IOC ของรายการประเมินแต่ละข้อ (Turner & Carlson, 2003) พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้
ขั้นดำเนินการสอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่น จำนวน 1 แผน เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง กิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละชั่วโมงแสดงดังในตารางที่ 1 ขณะเดียวกันผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินทักษะการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายจากการทำกิจกรรม ใบงาน ชิ้นงาน และการนำเสนอผลงาน แล้วบันทึกผลการสังเกตในแบบสังเกตแบบมาตราประมาณค่า (Rubric Scale) ที่กำหนดเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน

ขั้นหลังการสอน ผู้วิจัยนำผลคะแนนจากการตรวจแบบประเมินทักษะการทดลอง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐานมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติอย่างง่าย แล้วแปรผลออกมาเป็นค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อทดสอบสมมติฐาน และใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพมาอธิบายสนับสนุนผลการวิจัยโดยใช้วิธีการอธิบายเชิงพรรณนา โดยใช้รหัสตัวอักษร S แทนการเรียกชื่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เช่น S1 S2 S3 แทนนักเรียนคนที่ 1 2 และ 3 เป็นต้น และใช้รหัสตัวอักษร G แทนการเรียกกลุ่มของนักเรียนเป็น G1 G2 G3 แทนกลุ่มที่ 1 2 และ 3 เป็นต้น จากนั้นผู้วิจัยจึงสรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
1. ขั้นระบุคำถาม	ครูนำภาพถ่ายของแหล่งน้ำในชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนประมาณ 2 - 3 แห่งมาให้ให้นักเรียนดูและเปรียบเทียบกันเพื่อเชื่อมโยงไปสู่การตั้งคำถามและครูคอยชี้แนะให้เข้าสู่ประเด็นคุณภาพของแหล่งน้ำ	นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำกิจกรรมและตั้งคำถามจากภาพถ่ายแหล่งน้ำในชุมชนและร่วมกันอภิปรายเลือกคำถามที่น่าสนใจ
2. ขั้นตั้งสมมติฐาน	ครูแนะนำเกี่ยวกับการตั้งสมมติฐานยกตัวอย่างการตั้งสมมติฐานและคอยแนะนำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกตั้งสมมติฐานจากคำถาม	นักเรียนร่วมกันตั้งสมมติฐานจากคำถามที่เลือกไว้ และร่วมกันอภิปรายเลือกสมมติฐานที่ดีที่สุด โดยมีครูคอยชี้แนะแนวทาง
3. ขั้นวางแผนและออกแบบการทดลอง	ครูเป็นที่เลี้ยงในการจัดเตรียมอุปกรณ์วัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการทดลองตลอดจนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์บางชนิด	นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการทดลองอย่างไรให้สอดคล้องกับสมมติฐานและมีการระบุวัสดุ/อุปกรณ์ และออกแบบวิธีการบันทึกผลการทดลองให้เหมาะสมตลอดจนจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการทดลอง
4. ขั้นรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	ครูคอยดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดช่วยอำนวยความสะดวกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองโดยคำนึงถึงความปลอดภัยอยู่เสมอ ตลอดจนช่วยชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล	นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองตามที่ได้ออกแบบการทดลองไว้ โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่เตรียมมาเอง และครูช่วยเตรียมให้ล่วงหน้าและนักเรียนบันทึกผลการทดลองตามความเป็นจริง และร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองที่ได้
5. ขั้นสรุปผล	ครูนำผู้เรียนเข้าสู่การอธิบายปรากฏการณ์และลงข้อสรุปจากผลการทดลองโดยใช้คำถามกระตุ้น และอธิบายหรือยกตัวอย่างปรากฏการณ์ที่ใกล้เคียง	นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอความคิดเห็นช่วยกันเสนอเหตุผลเพื่ออธิบายผลการทดลอง และสรุปผลการทดลอง
6. ขั้นนำเสนอ	ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการสรุปผลการทดลอง ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน	ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทดลองโดยการเขียนลงบนกระดาษปรีฟและออกไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL

ผลการวิจัย

1. การออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน

ผลการประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบ RBL พบว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่นมีความเหมาะสมในระดับดีมาก ($= 4.48, S.D. = 0.28$) หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่นที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นมีแนวโน้มที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ผลการพัฒนาทักษะการทดลองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ในงานวิจัยนี้ครูผู้สอนแบ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ RBL ออกเป็น 6 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง และมีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มละ 5-6 คน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาขณะปฏิบัติกิจกรรมจะถูกสังเกต และประเมินทักษะการทดลอง ผลการวิจัยปรากฏดังแสดงในตารางที่ 2

รายการประเมินทักษะการทดลอง	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. การออกแบบการทดลอง	2.71	0.83	พอใช้
2. การดำเนินการทดลอง	3.21	0.43	ดี
3. การบันทึกผลการทดลอง	3.21	0.43	ดี
รวม	3.04	0.56	ดี

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐาน

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL เรื่อง คุณภาพของน้ำในท้องถิ่น สามารถช่วยส่งเสริมทักษะการทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนี้ได้ กล่าวคือ ในประเด็นของการดำเนินการทดลองและการบันทึกผลการทดลอง นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีระดับคุณภาพของทักษะอยู่ที่ระดับดี ค่าเฉลี่ยของคะแนนประเมินเท่ากับ 3.21 สำหรับทักษะการออกแบบการทดลองนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และหากพิจารณาโดยภาพรวมจะพบว่าทักษะการทดลองของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ RBL มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.04 คะแนน และสามารถประเมินระดับคุณภาพได้ว่ามีทักษะการทดลองจัดอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานสมมติฐานของการวิจัย

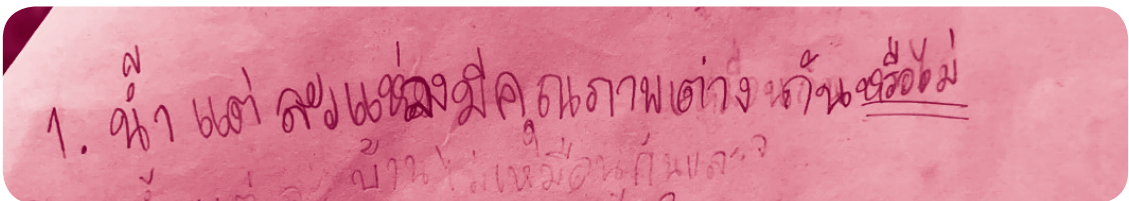
อภิปรายผลการวิจัย

จากการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องคุณภาพของน้ำในท้องถิ่นที่ผู้วิจัยออกแบบและพัฒนาขึ้นมาใช้ในการพัฒนาทักษะการทดลอง ได้แก่ การออกแบบการทดลอง การดำเนินการทดลอง และการบันทึกผลการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนบ้านชอย 2 จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ RBL มีทักษะการทดลองโดยเฉลี่ยอยู่ใน

เกณฑ์ระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ทั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวใช้แนวคิดของการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเป็นหลัก (Dewey, 1986) โดยอาศัยขั้นตอนการเรียนรู้ตามกระบวนการของการทำวิจัย ซึ่งมีพื้นฐานมาจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Process) (ทีศนา แหมมณี, 2548; บรรณรักษ์ คุ้มรักษา และ เพชรลัดดา รักษากิจ, 2562) ในกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้ตั้งคำถาม และ ออกแบบการทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ในสถานการณ์จริงเช่นเดียวกับกระบวนการที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ในสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ วิธีการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในการรวบรวม หาข้อมูล หรือหาหลักฐานเชิงประจักษ์ มาเพื่อใช้อธิบายปรากฏการณ์หรือตอบคำถามเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ ผู้เรียนจึงถูกกระตุ้นให้เกิดทักษะการทดลองผ่านการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์นั่นเอง (บรรณรักษ์ คุ้มรักษา และ เพชรลัดดา รักษากิจ, 2562; ลือชา ลดาชาติ และลฎาภา ลดาชาติ, 2559)

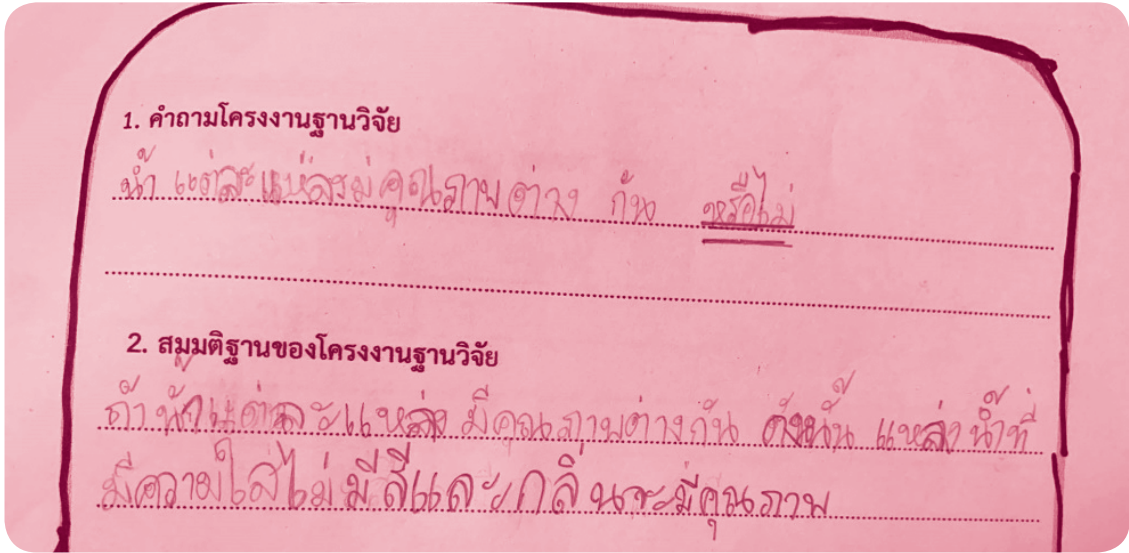
ในการการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้นั้น ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นการตั้งคำถามการวิจัย ในขั้นนี้มีจุดประสงค์ที่จะให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม ได้ร่วมกันตั้งคำถาม เพื่อกำหนดเป็นคำถามการวิจัย ในกิจกรรมนี้ครูให้นักเรียนตั้งคำถามจากภาพถ่ายแหล่งน้ำในชุมชน ซึ่งถือเป็นขั้นกระตุ้นความสนใจและนำเข้าสู่บทเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะแหล่งน้ำดังกล่าวเป็นแหล่งน้ำที่นักเรียนคุ้นเคยและรู้จักเป็นอย่างดี บทบาทของครูในการสอนขั้นนี้ครูจะต้องพยายามกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามให้มากที่สุดและมีความหลากหลายมากที่สุด จากนั้นครูต้องคอยชี้แนะเพื่อกลับกรองคำถามและจำกัดขอบเขตของคำถามให้อยู่ในประเด็นตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้ได้ จากการศึกษาปรากฏพบว่ามึนักเรียนเพียงแค่ 2 กลุ่ม คือกลุ่ม G1 และ G3 ที่สามารถกำหนดปัญหาได้สอดคล้องกับประเด็นที่ตั้งเป้าหมายไว้และเป็นคำถามที่สามารถหาคำตอบได้ด้วยการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ (Chin, & Osborne, 2008) แต่อีก 2 กลุ่มที่เหลือคำถามที่ถูกตั้งขึ้นเป็นคำถามที่นอกประเด็นของวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือเป็นคำถามที่ไม่ใช่คำถามทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นครูผู้สอนจึงชี้แนะให้นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อเลือกมาคำถามการวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ และพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เลือกคำถาม “น้ำแต่ละแหล่งมีคุณภาพต่างกันหรือไม่” ซึ่งเป็นคำถามที่มาจากกลุ่ม G1 (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 คำถามที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันเลือก

2) ชั้นตั้งสมมติฐาน ครูให้นักเรียนนำหัวข้อปัญหาที่เลือกไว้จากคาบที่แล้วมาตั้งสมมติฐาน โดยส่วนใหญ่ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะตั้งสมมติฐานไม่ได้ ครูจึงต้องอธิบายและยกตัวอย่างการตั้งสมมติฐานในสถานการณ์ที่ใกล้เคียง และคอยให้คำแนะนำกับทุกกลุ่มอย่างใกล้ชิด ครูผู้สอนให้แต่ละกลุ่มเสนอสมมติฐานของกลุ่มตนเอง จากนั้นสมาชิกในห้องเรียนก็ลงความเห็นเลือกสมมติฐานของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่สอดคล้องกับคำถามวิจัยมากที่สุด พบว่านักเรียนในชั้นเรียนเลือกสมมติฐานของกลุ่ม G3 ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สมมติฐานที่นักเรียนได้รับคัดเลือกเพื่อทำการทดลองหาคำตอบ

3) ชั้นการวางแผนและออกแบบวิธีการดำเนินงานวิจัย กิจกรรมในชั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกทักษะการทดลองในด้านการออกแบบการทดลอง โดยนักเรียนภายในกลุ่มจะต้องช่วยกันกำหนดตัวแปรจากสมมติฐานที่เลือกไว้ จากนั้นก็ช่วยกันออกแบบการทดลอง โดยวางแผนว่าจะทดสอบสมมติฐานอย่างไร ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ใดบ้าง จากนั้นก็ออกแบบรูปแบบ วิธีการบันทึกผล (ภาพที่ 3) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าในกิจกรรมนี้มีนักเรียนเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่สามารถออกแบบการทดลองได้สอดคล้องกับสมมติฐาน และเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมมากที่สุด (กลุ่ม G1) ทำให้ผลคะแนนประเมินทักษะการออกแบบการทดลองที่มีคะแนนต่ำกว่าทักษะการทดลองในด้านอื่น ๆ (ตารางที่ 2) ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ยังคงขาดทักษะการกำหนดตัวแปร และยังไม่เข้าใจความสัมพันธ์ของสมมติฐานกับตัวแปรในการทดลอง ตัวอย่างเช่น นักเรียนตั้งสมมติฐานว่าน้ำแต่ละแหล่งมีคุณภาพต่างกัน แต่นักเรียนไม่สามารถกำหนดตัวแปรของการทดลองที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพของน้ำได้ เป็นต้น

ภาพที่ 3 นักเรียนร่วมกันระบุวัสดุอุปกรณ์, วิธีการทดลอง และตารางบันทึกผล

4) ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล กิจกรรมในชั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกทักษะการทดลอง ในด้านการดำเนินการทดลอง และการบันทึกผลโดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองตามวิธีการทดลองที่ได้ออกแบบไว้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถปฏิบัติตามวิธีการทดลองได้ตามที่ออกแบบไว้เป็นอย่างดี ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของการประเมินทักษะในด้านการดำเนินการทดลองและการบันทึกผลมีคะแนนสูงเท่ากันคือ 3.21 คะแนน (ตารางที่ 2) แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนหนึ่งยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์อย่างง่าย เช่น จากการสังเกตพฤติกรรมการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้แก่ การใช้ปิเกตอร์ จะพบว่านักเรียนจะอ่านค่าในระดับต่ำกว่าสายตา หรือนักเรียนบางคนดวงของเหลวลงภาชนะปิเกตอร์ แต่กลับเอามือที่จับปิเกตอร์มาปิดสเกลที่อ่านค่าปริมาตรทำให้ไม่สามารถดวงของเหลวได้ถูกต้อง เป็นต้น ดังนั้นในกิจกรรมการเรียนรู้แบบ RBL นี้ครูก็จะคอยแนะนำและฝึกการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ไปด้วยพร้อม ๆ กันทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้เครื่องมือและเกิดความชำนาญมากขึ้น สำหรับการบันทึกผลการทดลองนักเรียนโดยส่วนใหญ่สามารถบันทึกผลได้ถูกต้อง และตรงประเด็น แต่อาจจะยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อยในเรื่องของระบุรายละเอียดที่ชัดเจน ทั้งนี้นักเรียนส่วนใหญ่ยังคงต้องการคำแนะนำจากครูผู้สอนอย่างใกล้ชิดในการบันทึกผลการทดลอง

ภาพที่ 4 นักเรียนได้ฝึกทักษะการตวงและอ่านค่าปริมาตรของน้ำในบีกเกอร์

5) ขั้นการสรุปผล ในขั้นนี้ครูผู้สอนจะให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลการทดลองมาวิเคราะห์และสรุปผลจากการสังเกตพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ยังคงต้องการการชี้แนะและคำแนะนำจากครูผู้สอนเป็นอย่างมากในการตีความอธิบายเหตุผลเชื่อมโยงผลการทดลองและการลงข้อสรุปเพื่อตอบคำถามการวิจัย ครูต้องคอยให้คำแนะนำนักเรียนแต่ละกลุ่มอย่างใกล้ชิด และคอยกระตุ้นให้นักเรียนคิดตาม จากนั้นครูก็จะชักชวนให้นักเรียนทุกกลุ่มในชั้นเรียนร่วมสรุปผลการทดลองโดยอ้างอิงถึงหลักฐานที่ได้มาจากการทดลองของแต่ละกลุ่ม

6) ขั้นการนำเสนอ ครูผู้สอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการทดลองและข้อสรุปที่ได้จากผลการทดลองโดยเขียนหรือวาดลงบนกระดาษปรีฟ (ภาพที่ 5) และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ โดยพบว่านักเรียนแต่ละกลุ่มมีความเข้าใจที่ตรงกันว่าน้ำที่มาจากแหล่งแตกต่างกันก็จะมีคุณภาพและคุณสมบัติแตกต่างกัน เช่น สี กลิ่น ความขุ่น และค่า pH เป็นต้น

ภาพที่ 5 นักเรียนเตรียมสื่อเพื่อนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

1. ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าอุปสรรคในการนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ ไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน ทำให้นักเรียนยังมีความเคยชินในแบบที่ครูคอยป้อนความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เขา และสังเกตในการแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติ หรืออภิปรายความรู้กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ครูผู้สอนจึงควรใช้คำถามกระตุ้นให้มากในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และจะต้องใช้เวลาแก่นักเรียนเพื่อที่จะคิดหาคำตอบด้วยตัวเอง

2. จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบ RBL ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากเพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการคิด ทำให้นักเรียนที่ว่างไว้ในบางชั่วโมงอาจจะเกินเวลาไปถึงชั่วโมงถัดไป ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเพิ่มระยะเวลาในแต่ละชั้นการสอนให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมชั้นละ 2 ชั่วโมง เป็นต้น

3. นักเรียนส่วนหนึ่งยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ยังไม่ชำนาญ ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนสืบเสาะด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยตนเองจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ หรือเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ก่อนที่จะให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าการพัฒนาทักษะการทดลองมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับทักษะการตั้งสมมติฐาน และทักษะการกำหนดตัวแปร ดังนั้นรูปแบบของการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการทดลองควรพัฒนาไปพร้อม ๆ กับทักษะการตั้งสมมติฐาน และทักษะการกำหนดตัวแปรด้วย

2. การสร้างเครื่องมือวิจัยวัดทักษะที่แม่นยำมีความจำเป็นและมีความสำคัญมากต่อการวัดและประเมินทักษะของผู้เรียน อย่างไรก็ตามเครื่องมือวัดทักษะการทดลองของนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่ใช่เครื่องมือที่ดีที่สุด ซึ่งยังจะต้องใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพมายืนยันประกอบผลการวิจัย โดยหากในงานวิจัยอนาคตมีการพัฒนาหรือสร้างเครื่องมือวัดทักษะการทดลองที่ละเอียดละแม่นยำมากขึ้นก็จะช่วยทำให้ผลการวิจัยน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปอ้างอิงและใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้

รายการอ้างอิง

- กาญจนา มหาลี และ ชาตรี ฝ่ายคำตา. (2553). ความเข้าใจธรรมชาติวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 16(5), 795-809.
- ชาตรี ฝ่ายคำตา. (2559). ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาครูวิทยาศาสตร์ ในโครงการส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.). *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 27(2), 21-37.
- ทิศนา แชนมณี. (2548). *การจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.

- บรรณรักษ์ คุ่มรักษา และ เพชรลัดดา รักษากิจ. (2562). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้วยการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน เรื่อง สมบัติของดิน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้*, 10(1), 14-29.
- ประสาธ นื่องเฉลิม. (2558). แนวการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต*, 9(1), 136-154.
- ลือชา ลดาชาติ. (2561). การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์: ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลือชา ลดาชาติ และ ลฎาภา ลดาชาติ. (2559). ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ของนิสิตครุวิชาเอกชีววิทยา. *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*, 2(1), 24-44.
- สมเกียรติ พรพิสุทธิมาศ. (2556). การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้*, 4(1), 55-63.
- สุธีระ ประเสริฐสรรพ. (2555). *โครงการฐานวิจัย: กระบวนการเรียนรู้ใหม่ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Chema, B., Panomrak, P., Seanyot, P., Nakpol, M., & Chatmaneeungcharoen, S. (2017). The ability grade 5 student's scientific method. *Kasetsart Educational Review*, 32(2), 41-44.
- Chin, C., & Osborne, J. (2008). Students' questions: a potential resource for teaching and learning science. *Studies in Science Education*, 44(1), 1-39.
- Dewey, J. (1986). Experience and education. *The Educational Forum*, 50(3), 241-252.
- Leedy, P. D., & Ormrod, J. E. (2015). *Practical research: Planning and design*. Harlow: Pearson Education.
- Marbach-Ad, G., & Sokolove, P. G. (2000). Good science begins with good questions: Answering the need for high-level questions in science. *Journal of College Science Teaching*, 30(3), 192-195.
- Niemi, H., & Nevgi, A. (2014). Research studies and active learning promoting professional competences in Finnish teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 43, 131-142.
- Noguez, J., & Neri, L. (2019). Research-based learning: a case study for engineering students. *International Journal on Interactive Design and Manufacturing*, 13(4), 1283-1295.
- Schoonenboom, J., & Johnson, R. B. (2017). How to construct a mixed methods research design. *KZfSS Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*, 69(2), 107-131.
- Turner, R. C., & Carlson, L. (2003). Indexes of item-objective congruence for multidimensional items. *International Journal of Testing*, 3(2), 163-171.

Challenges of Writing: The Narrative Essay*

Wanwadee Chaichankul**
Faculty of Humanities and
Social Sciences
Bansomdejchaopraya
Rajabhat University

Abstract

Writing is a complex process; it is a learned craft which requires a lot of practice, and no formula can guarantee a good one. This article presents the writing motivation of the challenging style of a narrative essay by keeping the simple writing model. As anyone becomes more proficient, he/she will become more confident in developing his/her own study practices and writing techniques. However, the most difficult part of writing is getting started. When a whole essay is consciously shaped to fit such a pattern as this narrative essay provided, it will have far more effectiveness than a graceful portrait in a form of wording imagination and creative soul.

Key words: Challenges of Writing, Essay, A narrative essay, A writing model

Definition of *Essay*

The word “essay” comes from the French *essai*, to try or attempt. An essay has been defined in a variety of ways. One definition is an attempt to communicate information, opinion, or feeling, and usually it presents an argument about a topic (Bailey, 2006).

In the university context, Kimberly (Kimberly, 2007) mentions that an essay is an exercise that gives the student an opportunity to explore and clarify thoughts about a subject. In the larger world the essay appears in newspapers as opinion articles, editorials, reviews, and the more thorough commentary on news.

Dobie and Hirt (Dobie & Hirt, 2005) indicate that one of the main differences between an essay and other types of writing is that an essay gives the reader factual information. It seldom uses imaginary situations or fictional people as the main props for making its point. Instead, it discusses a subject by presenting history, current news, and even personal experience.

* There is nothing left for human beings, except memories and experiences through their narration. (Chaichankul, 2006)

** Associate Professor Dr., Senior Lecturer, English Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

The other definition belongs to Adorno (2000), he adds that an essay is evaluated by how well the writer accomplishes his or her purpose with the target audience. If we think of an essay as the trial of an idea or claim, then the essay is judged by how well the writer makes a case for his or her idea.

Despite these differences, the essay does have some similarities to other kinds of writing. Like drama, it can appeal to the emotions of the reader. Like fiction, it can use people and their experiences as examples of some general situation. Sometimes it makes pictures with words in the same way that poetry does.

In conclusion, an essay defines a piece of writing which proves the writer's ability in his knowledge, factual information, opinions, emotions with well-constructed ideas and argumentative comments.

Purpose of an Essay

The purpose of the essay would be the plan of the essay. Purpose is so important. Therefore, you have to study and fit your purpose in the right form and style of essays. There are many different kinds of essays, however, the essay you will read in this article is a narrative essay. The aim of a narrative essay is to describe a course of events from a subjective point, and may be written in first- present or first-person past tense. The focus of the essay is often to clearly identify the point of view of the narrator, and to express common features of subjectivity. In a classification essay, a writer organizes, or sorts, things into categories. While the aim of a comparison and contrast essay is to show the similarities and differences of two items, two people, or how something or someone has changed (Kimberly, 2007). When you develop an essay by analyzing causes, you are explaining to your readers why something happened. If you go on to explore the effects, you are analyzing consequences that happened. That is the purpose of a cause and effect essay type. The final group, a definition essay, aims at the reader to have an absolute understanding of the word you define (Dobie and Hirt, 2005).

An essay can have many purposes, but the basic structure stays the same. Nevertheless, a good essayist will know his major purpose before he begins to write. He will then choose as his main type of the one that will best serve his purpose: to tell an experience, to describe, to explain, or to inform.

Importance of an Essay

Patrick (Patrick,1986) describes essay writing as “the central focus of degree work in the humanities and the non-technical social sciences”. The four purposes he says essay writing has are (in order of importance): internalizing knowledge, intellectual development, generating feedback and practicing for exams.

Essays have become a major part of a formal education. Secondary students are taught structured essay formats to improve their writing skills, and essays are often used by universities in selecting applicants. In both secondary and tertiary education, essays are used to judge the mastery and

comprehension of material (Day, & McMahan, 1991). Students are asked to explain, comment on, or assess a topic of study in the form of an essay. During a course, university students will often be required to complete one or more essays that are prepared over several weeks or months. In addition, in fields such as the humanities and social sciences, mid-term and end of term examinations often require students to write a short essay in two or three hours.

Moreover, essay writing is also a student's tool to describe and express their thoughts and feelings. For instance, in Introduction to Literature, the main subject of the English major students, in universities in Thailand (or other countries), the essay paper is an important tool for evaluation of a student's writing and reading skills, presentation, analytical and critical thinking skills and the ability to write within a time and word limit. From the research findings, the students were able to do their assignments and perform activities regarding reading and reviewing short stories and novels, role-play, short story and report by essay writing at good level (Chaichankul, 2009). However, this takes some practice in essay writing rules, and awareness of what evaluators look for in these papers.

On the other hand, admission essays are a way to succeed in a highly competitive world of business. These are sometimes even harder than university admission essays because they require you to show all skills, including career goals, desire to be successful, uniqueness and experience, as well as the ability to manage difficult business situations. In other words, when writing an admission essay, you have to sell yourself to the committee to be admitted (Adorno, 2000).

An admission essay has to be grammatically correct, personalized, and written as naturally and concisely, as it is possible. The best way to achieve success is to devote essay writing to something you are really passionate about. The admission committee is not looking for cynicism and disappointment. It is interested in optimistic people who set their goals to achieve success. This is why your essay paper has to convey a positive message.

However, the admission essay is different from an essay in class. Here, you have no second chance at rewriting that precious essay once you have submitted it. This means that the first paper you submit should be clear, precise, focused, well structured and presented, and coherent. Furthermore, writing an essay takes an important role in job application as the following example of essay competition.

Challenges of an Essay Writing

Essays test more than your factual knowledge. They also test your ability to understand the significance of the knowledge you have; to apply it to the solving of particular problems; and to communicate this to someone else. So there are three things necessary to write a good essay, whatever the subject, as follows: (Bailey, 2006)

- ✓ the necessary information;
- ✓ the use of this information to solve the problem;
- ✓ the ability to communicate in the most appropriate way.

Therefore, the essay must be well structured and presented in a way that the reader finds easy to follow and clear: it must look tidy and not present any obstacles to the reader. It must have a clear readable interesting style.

However, writing is a complex process; it is a learned craft which requires a lot of practice, and no formula can guarantee a good essay. The important thing is to keep the simple model

in mind. As you become more proficient, you will become more confident in developing your own study practices and writing techniques.

Some people say that the extraordinary things in this world have been occurred by human's thought, imagination and creation as the quote for the Green Agenda (Foster, 2009):

“The victory and also the common enemy of humanity is man. In searching for a new enemy to unite us, we came up with the idea that pollution, the threat of global warming, water shortages, famine and the like would fit the bill. All these dangers are caused by human intervention, and it is only through changed attitudes and behavior that they can be overcome. The real solution then, is humanity itself.”

Absolutely, essay writing is the written format of pure creative thinking and challenging for all of mankind.

Definition of the Narrative Essay

To narrate means to tell a story. Narrative writing convinces the reader by using specific story details, by following a clear and understanding sequences, and by recounting the story in terms, readers may have experienced in their own lives.

What does it do ?

- A narrative essay tells a story about a meaningful experience in the writer's life.
- It describes events related to that experience.
- It shows the reader the dominant impression the writer has of this experience.

What does it contain ?

- A narrative essay has an introductory paragraph that states the experience and then leads to a thesis statement that identifies the writer's feelings about the experience.
- It has body paragraphs with specific examples that show how the experience caused the writer to have that feeling.
- It has a concluding paragraph that restates the thesis and summarizes the experience.

What does it discuss ?

Narrative essays are usually about the writer's life including childhood experiences, life-changing experiences, strange experiences, and once-in-a-lifetime experiences. Therefore, narrative writers will be quite successful at it themselves. Since these experiences are also like a story, the narrative essay needs everything a story needs. These are known as the story elements: a plot, characters, a problem, a climax and dialogue.

How to Write the Narrative Essay

There are six easy steps to write the narrative essay, study them and observe the example that follows (Gillett, 1989):

1. Write a thesis statement, just as with any other essay. Without a thesis, or a point, you are not really writing a narrative essay but a narrative – make sure to have a point. You can get help finding a point when you:
 - Think about sayings or quotes that teach a lesson
 - Think about lessons learned from Aesop's fables
 - Think about a time when you learned something valuable
 - Read quotations to produce ideas
2. Brainstorm for a personal story or observation that illustrates or proves the thesis statement.
3. Outline the important parts of the story to be told.
4. Write an introductory paragraph that includes the thesis statement, and then write the story.
5. Because this is a story, use as many paragraphs as necessary to tell the story
6. Write the conclusion that reflects on the thesis statement.

Study the example of narrative essay according to the guidelines:

A Thesis Statement: Sometimes people do not follow simple directions. However, these campers learned just how important following directions can be.

An Informal Outline of the Story: Two campers go camping and ignore rules

They leave out food

An animal finds the food

One of the campers tries to scare off the animal

Campers learn to follow the rules

The Introduction:

It was a wonderful week to camp in the great outdoors, even if some of their friends thought it was a strange way to honeymoon. Trudy and Jeff were looking forward to their week at Great Smoky Mountains National Park in Tennessee. Little did they know what a learning experience this trip would be. Sometimes people do not follow simple directions. However, these campers learned just how important following directions can be.

The Body Paragraph: Setting the Scene of the Story

After a scenic drive through the glorious mountains, Trudy and Jeff arrived at the camping area. A ranger at the booth handed them a map and asked, “Have you ever camped with us before?” “A better question would be if we ever camped before,” Jeff answered wryly. “You’ll be fine. Just remember, this isn’t a hotel. We do have bears and other animals in the area, so lock your food up in the car,” said the ranger as he handed them a list of Do’s and Don’ts.

The Body Paragraph: Developing the Plot

Exhausted from their first attempt at setting up a campsite, Trudy and Jeff crawled inside the tent that evening, giggling and whispering to each other. They doused the light inside the tent and ignored the world outside the canvas. The ranger’s list was left laying on the tent floor.

The Body Paragraph: Continuing the Action

Just before sunrise, Jeff was awakened by the sounds of metal ripping. He quietly slipped out of the tent. A fully grown black bear was sitting on their picnic table busily prying the lid off the cooler they neglected to store in the car the night before. Finding the pound of bacon he prized, the bear leaned back on his hind haunches and began to devour the bacon. Jeff started screaming at the bear, “Get out of here! What do you think you’re doing?”

The Body Paragraph: Reaching the Climax

By this point, most of the other campers had exited their own tents and watched the scene unfold. The bear was not amused by Jeff’s threatening, especially with the remainder of the bacon at stake. The black bear stood on top of the picnic table to his full height. While the bear actually stood only four feet tall, the extra height of the table caused him to loom over

Jeff’s head. The bear suddenly fell forward, striking the table with his full weight and snarled. The table moaned in response.

Much more quickly than anyone anticipated, the bear reached out his huge, menacing paw towards Jeff. Fear leapt into Jeff’s eyes as he turned and ran back into his tent. Zip! closed the zipper.

Now, one can only imagine how much time passed before Jeff and Trudy realized the futility of his preventive actions. How was a flimsy flap of canvas going to stop a full-sized, angry bear?

The Body Paragraph: Finding the Solution

Fortunately, the bear was much more interested in the left-over bacon than in Jeff and Trudy. The bear cautiously turned around, climbed back on top of the table, and continued to eat his early breakfast. He carefully examined the remaining contents of the cooler. Finding nothing else as delectable as the bacon, the bear jumped off the picnic table, grunted, licked his paws and mouth, and then lumbered off into the deeper woods that surrounded the campground.

Conclusion:

The audience that had gathered applauded spontaneously, then slowly returned to their own campsites, shaking their heads in disbelief. Meanwhile, inside the thin canvas tent, Trudy and Jeff had lit their lantern and were carefully studying the items listed on the

Do's and Don'ts list. The rest of their trip was blissfully peaceful as they made sure to follow all the rules at the campsite.

The writers can see that the five body paragraphs of the story answer what readers expect from the thesis statement. That is they :

- expect to learn why following directions is important;
- expect to read a story about camping;
- expect there to be a twist in the action.

Indicator words or Transition in the Narrative Essay

- After a few hours
- Immediately
- Afterwards
- Initially
- At last
- In the end
- At the same time
- In the future
- Before
- Before this
- In the meanwhile
- Currently
- Last but not least
- Lastly
- During
- Later

Eventually
 Meanwhile
 Finally
 Next
 Soon after
 First, Second, Third, etc.
 Previously
 First of all
 Simultaneously
 Formerly
 Subsequently
 Then

Sample the Narrative Essay

A Memorable Wedding

Wedding are supposed to be joyous, memorable occasions. Most people show their wedding pictures to friends and family for years to come. I wish my wedding day had left such fond memories. My wedding day was a nightmare. From the planning to the day of the ceremony, everything that could possibly go wrong, did.

The uneasy beginning should have given me a hint that something bad was going to happen. My fiancé, Chul Soo, and I had decided to marry after having known each other for only three months. After many arguments with my parents about the issue, I left my parents' house

and moved in with my future husband. As soon as we started living together, all our relatives began urging us to get married. We decided on a small ceremony, set the date, made homemade invitations, and I bought a simple white dress. I thought things were improving, but not for long.

The weekend of our wedding, my future father-in-law came from Korea, and his stay was very difficult for us. My future mother-in-law was so ill she couldn't come, and soon we learned that Chul Soo's brother's flight had been cancelled due to snow. Despite the fact that we were not yet married, Chul Soo's father stayed at our house, and he expected me to serve him in every way. I foolishly did what he expected: ironing his clothes, preparing huge meals, and driving him from place to place. I completely ignored the fact that I needed to prepare for my wedding. The "night before" came and I did not have shoes to wear to my own wedding. At 8.30 p.m., my future father-in-law and I hurried to the nearest shoe store where I finally found a decent pair of high-heels. It was a stormy February night and we had been together all day.

Then it was off to the grocery store to pick up the cake. That added more stress. We picked up the cake and saw blonde bride and groom plastic figurines on the top. These blondes did not resemble my Korean fiancé or my Italian self. We took the cake to the restaurant where the reception was to be held the next day following the wedding. As I took it out of the car, the cake fell against the side of its box. Consequently, I had two blonde figurines standing on a dented wedding cake. The owner of the restaurant and I set the cake strategically on a table in the corner. The dented side was against a wall. Then I got out a marker and started coloring the figurines' heads. As luck would have it, the marker ran out of ink. The bride had a full head of new black hair and the groom had a head of two colors. I was tired. Tomorrow was my wedding day. Those figurines would provide entertainment, I decided, mistakenly thinking tomorrow would be a better day.

My wedding morning was rushed and full of surprise. After the groom and groom's father had taken their morning showers, I jumped in. There was NO SHAMPOO!! I had only an hour and a half before the wedding, so I actually washed my hair with body soap. That was a bad decision. Not too long after that, my hair started to expand sideways. It was out of control. I knew I couldn't deal with it, so I pulled all my hair back into a ponytail. Now what else could possibly go wrong?

I put the new jewelry set that Chul Soo's father had given me in the car, put my wedding dress in a dress bag and headed for the church. There, the minister informed us that he would not accept the vows we had written. He threw out our personally written vows and omitted the hymn *When East Meets West* which we had chosen to add a little religious humor to the occasion. I told myself, "Chin up!" and went into the bathroom to get ready. As I finished my make-up, I reached for the pretty red garnet necklace and matching earrings my future in-laws had given me. I must have been nervous because

plop, plop, plop, the whole set dropped into the church toilet. I pulled them out, shook them off, and put them on. No one would know.

Now it was time to put on the wedding dress. I opened the dress bag to find my wedding dress in a pile at the bottom of the bag. I grabbed my best friend, and we drove as fast as we could to my apartment to iron the dress. At the front door, I realized I had no key. The parents

of my best friend lived nearby, so we hurried there. "This could only happen to you, Jackie!" The best friend's mother repeated over and over as she laughed at me. I knew there was a reason I hadn't invited her to the wedding.

We rushed back to the church. I was traveling 88 miles per hour in a 35 mile-per-hour zone. Soon we heard a siren and I saw a flashing red light in my rearview mirror. I did not have my driver's license with me. The policeman would not accept my explanation, and he escorted us to the church so I could get my license for him. By this time, I was late to my own wedding. The siren and flashing light in front of the church brought out all the guests. Only my fiancé looked happy; he thought I had changed my mind about marrying him. We were able to start the wedding as soon as the police car left.

We all calmed down and finally the ceremony commenced. After a wedding completely different from the one we had designed, we were officially declared husband and wife. Too much had happened that day! I'm glad we didn't go on a honeymoon! (Lee,& Ferguson, 2004)

Examining the Sample Narrative Essay

In this sample essay the writer tells us in her thesis statement, "From the planning to the day of the ceremony, everything that could possibly go wrong, did." From this dominant impression of "a nightmare" before and during her wedding, the writer shows us, by the use of specific examples, how her experience led to her impression.

While studying the selection, pay attention to the way the writer does. Notice how the writer catches your interest, how he/she selects only the most pertinent details, how he/she achieves with dialogue, and how he/she conveys emotion through description, and how he/she gets his/her point across without ever stating it.

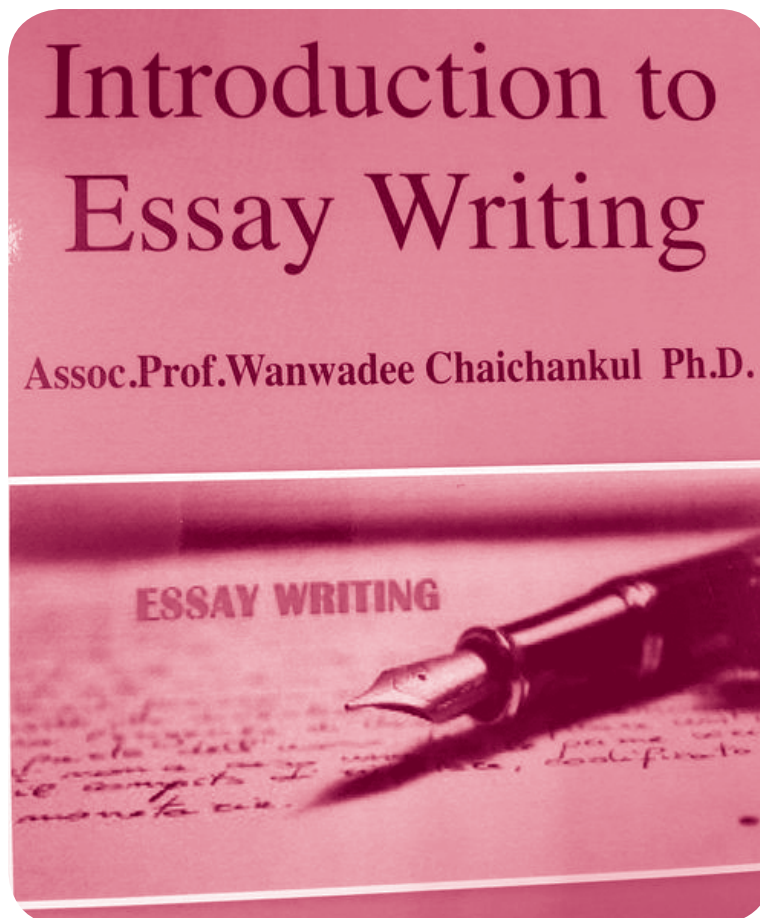

Figure : Wanwadee Essay Model (Source: Chaichankul, 2010)

Try to follow-up the Wanwadee Essay Model:

Step 1 Listing and organizing ideas;

Step 2 Writing the first draft and checking it for contents;

Step 3 Writing the second draft and checking for organization;

Step 4 Proofreading and writing the final draft;

Then see the example of the checklist for a Narrative Essay.

Conclusion

A narrative essay tells a story about a meaningful experience in the writer's life. The effect of the experience on the writer is identified as the dominant impression and is expressed in the thesis statement of the essay. The events that lead to the dominant impression are shown in the form of concrete examples in the body paragraphs of the essay. Consequently, when you choose your topic for a narrative essay, it is essential that you select one of your experiences that can be broken into parts (specific examples) and will lead to and reinforce your thesis statement. As mentioned above, there is nothing left for human beings, except memories and experiences through their narration. (Chaichankul, 2006)

References

- Adorno, T.W. (2000). *The Essay as Form in: The Adorno Reader*. New York: Blackwell.
- Bailey, S. (2006). *Academic Writing: A Handbook for International Students*. New York: Routledge.
- Bangkok Post CLASSIFIED. Friday, July 10, 2009.
- Barnett, R. (2003). *Beyond All Writing Reasons*. Buckingham: Open University Press.
- Chaichankul W. (2006). "Study at Tienjin Normal University: English Lecturer's Perspectives". Retrieved from <http://www.itie.org/eqi/modules.php?name=Journal&>
- _____. (2009). *The Integrated Learning and Teaching in Higher- Education English Course to Access the Happy Learning*. Bangkok: Bansomdejchaopraya Rajabhat University.
- _____. (2010). *Introduction to Essay Writing*. Bangkok: Bansomdejchaopraya Rajabhat University.
- Day, S. & McMahan, E. (1991). *The Writer's Resource: Readings for Composition*. New York: McGraw-Hill.

- Dobie, A.B., & Hirt, A.J., (2005). *Comprehension and Composition: An Introduction to the Essay*. New York: University of Southwestern Louisiana Lafayette.
Explores the parts and provides step-by-step directions for writing essays. Retrieved from http://www.2.actden.com/Writ_den/tips/essay/index.htm
- Foster, N. (2009). *Green agenda process*. Retrieved from <http://www.onwindows.com/Articles/...green-agenda/.../Default.aspx>.
- Gillett, A. J. (1989). Designing an Essay Course: English language support for further and higher education. *Journal of Further and Higher Education*, 13(2), 92-104.
- Haswell, R.H. (2000). Documenting Improvement in College Writing: A Longitudinal Approach. *Written Communication*, 17, 307-352.
- Hairston, M. (1993). *The Scott Foresman Handbook for Writers*. New York: Harper Collins.
- Jones, D. F. (1999). Writing an Essay: From silence to talk. *English for Specific Purposes*, 18, 243-259.
- Kimberly, J. (2007). The Importance of Essay. Retrieved from <http://www.masterpapers.com/blog/essay-writing-tips/essay-paper/25>.
- Langan, J. (1999). *College Writing Skills*. New York: McGraw-Hill.
- _____. (2001). *College writing skills with Readings*. New York: McGraw-Hill
- Lee, J.E. & Ferguson, L.A. (2004). *A Writing Guide for Today's Students*. Ann Arbor: The University of Michigan.
- Mark Stewart. (2008). *Essay that contains brilliant ideas*. Retrieved from http://www.west.net/~stewart/gmat/qa_3.htm
- Patrick, D. (1986). *The World of Communicative Writing*. Oxford: Oxford University.
- University of Victoria. (2007). *The Informal Essay*. Retrieved from <http://www.uvic.ca/wguide/Pages/EssaysToc.html>.

Communicative Language Teaching (CLT): The Paradigm Shift of Language Teaching

Saharat Laksanasut
English Department,
Faculty of Education,
Suan Sunandha
Rajabhat University

ABSTRACT

Since the period of language teaching paradigm shift, known as the communicative movement, was initially occurred in the late 1960s, the Audiolingualism and Situational Language Teaching (SLT) where mastery of language structures was mainly emphasized were considered as outdated and inefficient language pedagogical methodologies. The Communicative Language Teaching (CLT) was initiated by the twenty-first-century society's need for English-proficient human resources to respond to globalization where English was recognized as the medium of communication. The paradigm shift, moreover, led to the reformation of the pedagogical methodologies where communicative skills were given the highest priority. CLT, besides, was introduced by the Ministry of Education to the Thai-context language teaching in order to provide learners a greater magnitude of language practices and a positive language learning atmosphere as well as resolve the lack of confidence to use English among Thai learners.

Keywords: Communicative Language Teaching, Paradigm Shift, CLT

INTRODUCTION

Communicative Language Teaching (CLT), a functional and communicative potential of language focused approach, was initiated in an interval of language teaching paradigm shift in the late 1960s known as a communicative movement where Situational Language Teaching (SLT) and Audiolingualism were no longer considered to be appropriate language pedagogical methodologies since they focused merely on the mastery of structure.

Reference: Linguistik Id (2017)

The paradigm shift was influenced by 1) the modern society needs where a language program was highly demanded by many key economic sectors with the aims to develop and supply English-proficient workforces in a period of the global spread of English, and 2) the reformation of the pedagogical methodologies in which the demand for more effective language teaching approaches from many portions was considered a high priority.

As Howatt proposed in 1984, CLT consists of 1) a weak version stressing in providing learners with opportunities to use language for communicative purposes (Learning to use English), and 2) a strong version where a communicative environment is set to stimulate language acquisition (Using English to learn it).

CLT, in fact, is an alternative approach aiming to 1) develop teaching methodologies for promoting 4 language skills admitting the language and communication interdependence, and 2) make communicative competence the goal of language teaching.

This article entitled “Communicative Language Teaching (CLT): The Paradigm Shift of Language Teaching” intends to review the theories of CLT as well as discuss Thai-context implementation of CLT. The article consists of seven main parts: 1) Theory of language, 2) Theory of learning, 3) Types of learning and teaching activities, 4) Learner roles, 5) Teacher roles, 6) The role of instructional materials, and 7) Discussion on Thailand context.

THEORY OF LANGUAGE

The goal of language teaching, according to Hymes (1972), is to develop “communicative competence” in which communication and culture or social context are incorporated. It, besides, is defined as what communicators need to know in order to become communicatively competent in a speech community.

The communicative competence, as identified by Canale and Swain (1980), consists of 4 dimensions as follows: 1) Grammatical competence or linguistic competence, 2) Sociolinguistic competence or an understanding of social contexts, 3) Discourse competence or an interpretation of individual message elements, and 4) Strategic competence or communicators' coping strategies. In Halliday's language function theory, the term "speech acts" is described as language functions or what communicators do with language (Wilkins 1972; Halliday, 1975. It, also, suggests 7 basic functions that language performs) including 1) Instrumental function, 2) Regulatory function, 3) Interactional function, 4) Personal function, 5) Heuristic function, 6) Imaginative function, and 7) Representational function

According to the communicative language view, language is a system in which interaction and communication are incorporated to express meaning. Units of language, besides, are not only grammatical and structural features but also the functional and communicative use in discourses (Henry, 1978). It can be seen that teaching language as communication focuses on communicators' abilities to properly use speech acts for different purposes.

Reference: Thomas Burnett Wheelis (2012)

THEORY OF LEARNING

As a matter of fact, there are 3 principles of learning theory that can be seen in some CLT practices as follows: 1) Communication principle or activities involving real communication, 2) Task principle or activities in which language is used for carrying out meaningful tasks, and 3) Meaningfulness principle or an authentic use of language supporting learners' learning process (Brumfit and Johnson, 1979; Littlewood, 1981).

Task-based Language Teaching (TBLT), indeed, is considered the most suitable example of these principles. In the like manner, a skill-learning model is considered as an interesting alternative learning theory compatible with CLT (Johnson, 1984; and Littlewood, 1984).

Reference: Quakertown High School (2020)

To acquire communicative competence in a language, according to this theory, a cognitive aspect involving the internalization in terms of vocabulary selection and social conventions governing speech and a behavioral aspect involving the automation or a fluent performance should be incorporated (Littlewood 1984).

It is saved to say that practices are emphasized as a way of developing communicative competence in a language.

TYPES OF LEARNING AND TEACHING ACTIVITIES

According to the theories of language and learning mentioned above, language should be learned through the process of communication. Classroom activities, in the same way, should allow learners to interact meaningfully and develop their fluency in language use since meaningful communication can provide them opportunities for language learning. There are 2 main types of classroom activities, according to the conception of Littlewood (1981), as follows: 1) Functional communication activities and 2) Social interaction activities.

The activities in the classroom, as a matter of fact, should reflect the principles of establishing real communication where 4 language skills are integrated to develop fluency, accuracy, and appropriacy in language use through encouraging learners to experiment and discover what they learn themselves without being concerned with any errors.

The roles of teachers and learners, however, seem to be changed when the mentioned activity arrangement principles are employed in the classroom.

Reference: Jooinn (2020)

LEARNER ROLES

As CLT emphasizes the process of learning the second language through communication, the role of learners is described as negotiators interacting primarily with other negotiators (learners) in the cooperative classroom activities, pair, group, to name but a few, rather than interacting with the teacher (Breen and Candlin, 1980).

Reference: Jerome Schultz (2020)

It is suggested that whether the communication emerging in the classroom is successful or not, it is a joint responsibility and acknowledgment among the negotiators. They, furthermore, are expected to take greater responsibility for their own since they are required to contribute as much as possible in the communicative classroom activities.

TEACHER ROLES

The emphasis in CLT on the processes of communication, as a matter of fact, reveals several new different roles for teachers. The teacher roles, according to Breen and Candlin (1980) and Littlewood (1981), are classified as:

1) Main roles including a) being a classroom facilitator accommodating or supporting the communication process in the classroom and b) being an independent participant or learner participating in the activities as a co-communicator, and

2) Secondary roles consisting of a) being a researcher or need analyst determining and responding to learner language needs, b) being a group process organizer or manager grouping learners and creating a context for language use, and c) being a guide or counselor advising and exemplifying an effective communicator.

THE ROLE OF INSTRUCTIONAL MATERIALS

In CLT, instructional materials have the primary roles of supporting and promoting communicative language use. Some interesting example materials currently used in CLT are 1) Text-based materials or textbooks which are designed to direct CLT courses through providing methodological frameworks including specifies outcomes for various language levels, to cite as an example, 2) Task-based materials which are prepared to supports CLT classes by suggesting a variety of communicative activities, 3) Realia-based materials aiming to advocate the use of authentic or from-life materials in the communicative classroom activities, and 4) Technology-supported materials which aim to provide opportunities for accessing different forms of communication with the expanded communicative resources, images, audio, video, to name but a few.

It can be seen that instructional materials can effectively foster learners' language learning experiences as well as increase their participation in terms of meaning negotiation and their opportunities to access the comprehensible inputs.

DISCUSSION ON THAILAND CONTEXT

It is generally accepted that learners can learn a language effectively through the application of CLT. However, one undeniable problem of implementing CLT in Thai-context schools, according to my philosophy, is the learners' lack of confidence to use English. They usually reflect the problem through their ineffective classroom behaviors such as being shy, being afraid of using English, to illustrate.

Reference: Weeboon (2019)

One reason behind the problem, in fact, is the insufficient opportunity for learners to practice English both inside and outside classrooms. To resolve the problem that learners are not confident enough to use English, the greater magnitude of language practices and positive learning atmosphere are necessitated.

Teachers, in the like manner, should be more friendly and kind to students in order to establish safe spaces for them to learn and use language communicatively from trial and error without being concerned when making any mistakes (Laksanasut, 2019).

It is saved to say that teachers have to work harder to implement efficient CLT in classrooms. Providing positive reinforcements, also, should be more frequently to encourage learners.

CONCLUSION

To properly acquire communicative competence in a language, sufficient and comprehensive practices are required since the units of language are not only grammatical and structural features but also the functional and communicative use in discourses. In the process of CLT employed language learning, the commutation-focused activities and the appropriate instructional materials can effectively foster learners' language learning experiences as well as provide them the adequate language practices, and expose them to the positive language learning atmosphere. The learners instructed with CLT are expected to take greater responsibility for their own. They, furthermore, are required to contribute as much as possible in the communicative classroom activities arranged by the teachers. The teachers, besides, should be able to perform the roles of the researcher determining and responding to learner's actual needs of language and the facilitator accommodating the communication process in the classroom. It is saved to say that teachers are required to work harder to implement efficient CLT in classrooms.

REFERENCES

- Breen, M., & Candlin, C. N. (1980). *The essentials of a communicative curriculum in language teaching*. (n.p.): Applied Linguistics.
- Brumfit, C. J., & Johnson, K. (1979). *The Communicative Approach to Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). *Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing*. (n.p.): Applied Linguistics.
- Halliday, M. A. K. (1975). *Learning How to Mean: Explorations in the Development of Language*. London: Edward Arnold.
- Hymes, D.H. (1972). On communicative competence. In J.B. Pride & J. Holmes (Eds.), *Sociolinguistics*. London: Penguin.
- Johnson, R.H., 1984. *Sharks of Polynesia*. (n.p.): Les Editions du Pacifique, Papeete.
- Laksanasut, S. (2019). *Bilingual Education in Thailand: Background, Implementation, Limitation, and Case Study Saharat Laksanasut*. (n.p.).
- Littlewood, W. (1981). *Communicative language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- _____. (1984). *Foreign and Second Language Learning: Language Acquisition Research and its Implications for the Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Widdowson, Henry G. (1978). *Teaching language as communication*. Oxford: Oxford University.
- Wilkins, D. A. (1972). *Linguistics in Language Teaching*. (n.p.): Cambridge MFT Press.

ยุทธศาสตร์ การศึกษาจีน สู่ความทันสมัย 2035

บัณฑิตา จิรวีรวงศ์
สำนักนโยบาย
ความร่วมมือกับต่างประเทศ

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (จีน) มีประชากรมากที่สุดในโลกถึง 1,400 ล้านคน (NBS, 2020) แต่ยังมี ความเหลื่อมล้ำสูงระหว่างชุมชนเมืองในแถบตะวันออกที่เจริญรุ่งเรืองแตกต่างกับชุมชนในถิ่นทุรกันดารแถบตะวันตก ที่ยากจน จีนจึงยังอยู่ในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา แม้ว่าจีนเพิ่งเปิดประเทศในปี 1978 หรือเพียง 40 กว่าปี แต่ผู้นำจีน ก็สามารถเปลี่ยนจีนจากประเทศที่เคยล้าหลังมาเป็นประเทศที่เจริญรุดหน้าได้อย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดด ในหลาย ๆ ด้าน เห็นได้จาก ปัจจุบันเศรษฐกิจของจีนพุ่งทะยานจนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก โดยมีมูลค่า GDP อยู่ที่ 14.44 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (Onlinenewstime, 2020) ทำให้จีนกลายเป็นประเทศที่ทั่วโลกให้ความสนใจ อย่างมากและกำลังจับตามองความก้าวหน้าอย่างไม่กระพริบ

ยิ่งโลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ หลายประเทศต่างพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จีนก็ยิ่งเร่งส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการสร้างสรรคเทคโนโลยีอย่างไม่หยุดยั้งเช่นกัน ทั้งด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ระบบอัตโนมัติ และปัญญา ประดิษฐ์ (AI) ปัจจุบัน จีนมีความล้ำหน้าด้านเทคโนโลยีไปไกลเกินความคาดหมายอย่างไม่น่าเชื่อ ทั้งนี้ ปฏิเสธไม่ได้ว่า เป็นเพราะผู้นำจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาโดยตลอด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำในปัจจุบัน คือ **ประธานาธิบดีสีจิ้นผิง** ซึ่งกล่าวว่า **“การศึกษา คือรากฐานใน การพัฒนาประเทศ เราจึงต้องมุ่งเน้นไปที่การสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่”** ก่อนหน้านั้น จีนมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ ในสมัยประธานาธิบดีเจียงเจ๋อหมิน ราวปี 1993 ต่อมา ได้ประกาศ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศด้วยการศึกษาและ เทคโนโลยี” ตามด้วย “แผนการปฏิรูปและการพัฒนาการศึกษาระยะกลางและระยะยาว (ปี 2010 - 2020)” สมัยประธานาธิบดีหูจิ่นเทา จนกระทั่งมาถึงสมัยของประธานาธิบดีสีจิ้นผิงก็ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อสร้าง คนรุ่นใหม่ให้พัฒนาประเทศไปสู่ความยิ่งใหญ่ในอนาคต โดยการประกาศ **“ยุทธศาสตร์การศึกษาจีนสู่ความทันสมัย ปี 2035”** เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2020 เพื่อชี้แนะทิศทางไปสู่ความทันสมัยในอีก 15 ปีข้างหน้า ทางกรจีนกำหนดให้ ทุกหน่วยงานทุกพื้นที่ต้องบูรณาการการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

ยุทธศาสตร์ใหม่ล่าสุดนี้ มุ่งเน้นแนวคิดพื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ 1) คุณธรรมนำหน้า 2) พัฒนาคนอย่างรอบด้าน 3) เข้าถึงการศึกษาโดยทั่วถึง 4) เรียนรู้ตลอดชีวิต 5) เรียนรู้ตามศักยภาพ/ความสนใจของผู้เรียน 6) ตระหนักรู้จากภายในสู่การลงมือปฏิบัติ 7) พัฒนาแบบบูรณาการ และ 8) ร่วมสร้างและแบ่งปัน โดยยึดมั่นการดำเนินงานตาม ‘ลักษณะเฉพาะแบบจีน’ เพื่อบรรลุเป้าหมายไปสู่ความทันสมัย ให้ประเทศจีนมีการศึกษาที่เข้มแข็ง เป็นประเทศแห่งการเรียนรู้ มีความเข้มแข็งด้านพลังทรัพยากรมนุษย์ มีรากฐานที่มั่นคงสร้างประเทศสังคมนิยมที่ทันสมัย มั่งคั่ง เป็นประชาธิปไตยที่มีอารยธรรม ความสามัคคีและความสวยงามในช่วงกลางศตวรรษที่ 21

“ยุทธศาสตร์การศึกษาจีนสู่ความทันสมัย ปี 2035” มีจุดมุ่งเน้นที่โดดเด่น

10 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ศึกษาแนวคิดสังคมนิยมแบบเฉพาะของจีนยุคใหม่ ตามแนวคิดของผู้นำสีจิ้นผิงที่บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเพื่อนำเงินไปสู่ยุคใหม่ โดยเน้นประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นหลัก มีการพัฒนาทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติใหม่ ๆ มุ่งเน้นให้ประชาชนร่วมมือกันสร้างชีวิตที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อฟื้นฟูประเทศครั้งยิ่งใหญ่และผลักดันให้จีนเป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองตามความฝันของชาวจีน โดยการนำแนวคิดดังกล่าวเข้าสู่ห้องเรียนและเข้าถึงจิตใจของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาการศึกษามีคุณภาพสูงระดับโลกด้วยลักษณะเฉพาะแบบจีน โดยการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่เพียบพร้อมด้วยศีลธรรมและสติปัญญา รักษาวัฒนธรรม ปลูกฝังความรักชาติ ส่งเสริมอุดมการณ์และจิตสำนึกทางการเมือง มีจิตวิญญาณแห่งการต่อสู้ เพิ่มความเข้มแข็งด้านคุณภาพ เน้นการศึกษาแบบบูรณาการ โดยส่งเสริมด้านสุขภาพเป็นอันดับแรก ต่อด้วยสุนทรียศาสตร์ จิตวิญญาณในการทำงาน ปลูกฝังทักษะด้านการปฏิบัติ ด้านความร่วมมือและด้านนวัตกรรม ปรับปรุงระบบมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมทุกระดับ/ประเภทการศึกษาและส่งผลสะท้อนไปถึงมาตรฐานระดับโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ผลักดันการศึกษาให้มีคุณภาพสูงในทุกระดับการศึกษา ยกระดับการพัฒนาการศึกษาโดยรวมของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท สร้างระบบการบริหารจัดการและระบบการลงทุนในการศึกษาระดับปฐมวัยทั้งของภาครัฐและเอกชน ยกระดับการศึกษาภาคบังคับ (9 ปี ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ปวช.) ให้มีคุณภาพสูง ควบคุมการออกจากโรงเรียนกลางคัน ส่งเสริมการพัฒนาที่สอดคล้องกันระหว่างมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายกับอาชีวศึกษา ให้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความหลากหลายและมีอัตลักษณ์ ฟื้นฟูการศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาคกลางและภาคตะวันตกซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทุรกันดาร

ยุทธศาสตร์ที่ 4: เน้นความเท่าเทียมด้านบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานทางการศึกษา โดยสร้างมาตรฐานโรงเรียนด้วยกลยุทธ์ระยะยาว พัฒนาการศึกษภาคบังคับในเมืองและชนบทบนพื้นฐานความสมดุลทางการศึกษา ส่งเสริมการเข้าเรียนของเด็กอพยพจากต่างถิ่น/เด็กยากไร้ให้ได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกับเด็กในเมือง มีการขยายเขตเมือง ปรับปรุงระบบความช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อจัดความยากจน จัดการศึกษาพิเศษให้มีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการทางการแพทย์กับการศึกษาเพื่อดูแลเด็กและเยาวชนที่มีความพิการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5: สร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อปวงชน โดยสร้างสภาพแวดล้อมของระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับปวงชน จัดตั้งและปรับปรุงระบบเครดิตธนาคารแห่งชาติ ระบบรับรองผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องเพื่อพัฒนาพนักงานประจำ บริการสังคมโดยการฝึกอบรมทั้งในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา จัดหาทรัพยากรทางการศึกษาให้แก่ชุมชน เร่งพัฒนาการศึกษาของผู้สูงอายุทั้งในชุมชนเมืองและชนบท และสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ให้หลากหลาย

ยุทธศาสตร์ที่ 6: ยกระดับการบ่มเพาะผู้มีความสามารถพิเศษ ในระดับอุดมศึกษา กำหนดนโยบายการพัฒนาอุดมศึกษาทุกประเภท/สาขา สร้างกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับโลก พัฒนาอัตลักษณ์ของสถาบัน ฯ ปรับระบบการสร้างสรรคนวัตกรรมแบบใหม่และแบบดั้งเดิม สร้างกลุ่มนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ระดับโลก สร้างเครือข่ายด้านนวัตกรรมแบบครบวงจร ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงงานอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย การวิจัย และการประยุกต์ใช้ เน้นการวิจัยด้านปรัชญาและสังคมศาสตร์ ปรับปรุงการศึกษาระดับปริญญาตรีในท้องถิ่นในระดับอาชีวศึกษา เร่งพัฒนาการอาชีวศึกษาให้ทันสมัย สร้างกลุ่มวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีคุณภาพระดับสูง ปรับปรุงโครงสร้างและรูปแบบการอาชีวศึกษาให้เหมาะสม บูรณาการระหว่างการอาชีวศึกษากับการพัฒนาอุตสาหกรรมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ให้เพิ่มประสิทธิภาพการบ่มเพาะและการฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีความสามารถในด้านนวัตกรรมขั้นยอด ปรับปรุงแผนการรับนักเรียน/นักศึกษา ข้อเสนอการจ้างงาน งบประมาณ มาตรฐานการประเมินผลและอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาและวิทยาลัยอาชีวศึกษาปรับสาขาวิชาและโครงสร้างวิชาชีพได้อย่างทันที่ มุ่งเน้นความสามารถด้านทักษะ เทคนิคและการประยุกต์ใช้ สร้าง Think tank ที่มีลักษณะเฉพาะแบบจีน ปรับปรุงระบบการวิจัยเพื่อความสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ยุทธศาสตร์ที่ 7: สร้างกลุ่มครุมีอาชีพและนวัตกรรมที่มีคุณภาพสูง กำหนดให้จรรยาบรรณและรูปแบบของครูเป็นเกณฑ์อันดับแรกในการประเมินคุณภาพครู เลื่อนตำแหน่งครูตามลำดับที่จัดเรียงไว้ในบัญชีคุณสมบัติครู ปรับปรุงระบบคุณสมบัติครู ชื่อตำแหน่งและการประเมินผลงานของครู บ่มเพาะกลุ่มครูที่มีคุณภาพสูง แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ปรับปรุงระบบการศึกษาวิชาชีพครูให้มีลักษณะเฉพาะแบบจีน ส่งเสริมการประสานงาน โดยกำหนดให้ ‘วิทยาลัยครู’ เป็นหน่วยงานหลัก วิทยาลัยอื่นๆ ที่มีคุณภาพสูงเข้าไปมีส่วนร่วม ให้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษาและโรงเรียนอนุบาลที่มีคุณภาพสูงเป็นฐานปฏิบัติการ รวมระบบพัฒนาวิชาชีพครูทั้งการฝึกอบรมครูก่อนเข้ารับราชการ การพัฒนาครูประจำการ และการพัฒนาวิชาชีพครูโดยอิสระ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุงระบบการประกันผลประโยชน์ของครู และกลไกระยะยาวสำหรับเงินเดือนครู กำหนดนโยบายให้เงินอุดหนุนเพื่อการดำรงชีพอย่างเต็มที่ในพื้นที่ที่มีความยากจนเป็นพิเศษ รวมทั้งยกระดับสถานะวิชาชีพครูในระบบการเมืองและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 8: เร่งปฏิรูปการศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสาร สร้างวิทยาเขตอัจฉริยะ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเร่งขับเคลื่อนการปฏิรูปการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เก่งทางด้านดิจิทัล เพื่อเตรียมการจัดการเรียนการสอนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มทั้งการฝึกอบรมขนาดใหญ่ และการฝึกอบรมรายบุคคล ปรับรูปแบบใหม่ในบริการทางการศึกษา สร้างกลไกการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาในรูปแบบดิจิทัล การแบ่งสรรผลประโยชน์ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การปฏิรูปวิธีการกำกับดูแลการศึกษาและติดตามที่ทันสมัย ส่งเสริมระบบการจัดการที่แม่นยำและการตัดสินใจตามวิธีทางวิทยาศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 9: สร้างรูปแบบใหม่ของการศึกษาที่เปิดกว้างสู่ภายนอก ยกย่องการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาและความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและสถาบันวิชาชีพ การยอมรับในวุฒิการศึกษา มาตรฐานและประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันระหว่างจีนกับต่างประเทศ ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาตามโครงการ “Belt and Road”¹ การศึกษาต่อในต่างประเทศ การกำหนดแผน/คุณภาพและกลไกการประกันคุณภาพสำหรับนักเรียนต่างชาติที่เข้ามาเรียนในจีน การแลกเปลี่ยนบุคลากรระดับสูงของจีนกับต่างประเทศ การพัฒนา ‘สถาบันขงจื่อ’ และ ‘ห้องเรียนขงจื่อ’ การสร้างโรงเรียนนานาชาติในต่างประเทศ ให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาสร้าง “Luban Workshops”² ในต่างประเทศ ส่งเสริมการวิจัย กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ระบบการประเมินผลการศึกษาในระดับสากล และปรับปรุงกลไกความช่วยเหลือด้านการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 10: ส่งเสริมความทันสมัยและความสามารถในการกำกับดูแลการศึกษา สร้างระบบกฎหมายและระเบียบข้อบังคับทางการศึกษาให้สมบูรณ์ ยกย่องความสามารถของภาครัฐในการใช้กฎหมาย มาตรฐาน บริการข้อมูลและวิธีการกำกับดูแลยุคใหม่อื่นๆ ปรับปรุงโครงสร้างการกำกับดูแลโรงเรียน สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันอุดมศึกษา ส่งเสริมการปฏิรูประบบโรงเรียนเอกชนยุคใหม่และสร้างสรรค์นวัตกรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมในการจัดการศึกษา ปรับปรุงการมีส่วนร่วมของสังคมในการบริหารจัดการโรงเรียน ตลอดจนสร้างกลไกการประเมินและการกำกับติดตามการศึกษา

¹ Belt and Road คือ โครงการเส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21 นับเป็นยุทธศาสตร์หลักของจีนในการขยายอิทธิพลบนเวทีโลกผ่านการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งกับ 80 กว่าประเทศ, <https://www.scbeic.com>

² Luban Workshop หมายถึง การฝึกอบรมทักษะทางเทคนิคด้านอาชีวศึกษา เพื่อสนองต่อความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสริมสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ให้บริการผลผลิต กำลังการผลิต และผลการบริการของวิสาหกิจจีนและช่วยเหลือการพัฒนาประเทศ ให้บริการการพัฒนาอาชีวศึกษาในเทียนจิน และอาชีวศึกษาระหว่างประเทศส่งเสริมการแลกเปลี่ยนด้านอาชีวศึกษา ให้บริการอาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาและ การก่อสร้างระดับมืออาชีพ ทีมของชื่อ “Luban Workshop” มีที่มาจาก “Luban” เป็นชื่อของช่างฝีมือและนักประดิษฐ์ที่โดดเด่นในยุคสมัยชุนชิว (ก่อน ค.ศ.770 - 221) เขาวิจัยและสร้างสรรค์เครื่องมือที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมากมายในยุคนั้น จนได้รับการยกย่องให้เป็น “ช่างฝีมือที่ยิ่งใหญ่ของประเทศ” ส่วนพื้นที่ปฏิบัติการของ “Luban Workshop” ตั้งอยู่ที่ Tianjin ในฐานะที่เป็นเขตสาธิตการปฏิรูปอาชีวศึกษายุคใหม่และนวัตกรรมสำหรับทักษะอาชีพที่โดดเด่น และวัฒนธรรมแห่งชาติ (ต่อ...)...ที่ทันสมัยและยอดเยี่ยม โดยให้การศึกษาทางวิชาการและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อถ่ายทอดภายในประเทศ และแบ่งปันให้กับคนทั่วโลกเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนระหว่างอาชีวศึกษา Tianjin สู่ทั่วโลก การฝึกอบรมทักษะทางเทคนิคตามความต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศผู้นำเข้าการฝึกอบรมคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติของจีนการฝึกอบรมและการฝึกอบรมครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งชาติการศึกษาด้านวิชาการระดับเดียวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทียนจิน ทางวิชาการและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อถ่ายทอดภายในประเทศ และแบ่งปันให้กับคนทั่วโลก สร้างสะพานเชื่อมโยงการแลกเปลี่ยนระหว่างอาชีวศึกษา Tianjin สู่ทั่วโลก https://www.baike.com/wiki/%E9%B2%81%E7%8F%AD%E5%B7%A5%E5%9D%8A?view_id=3iubgkyztqi000

ยุทธศาสตร์การศึกษาจีนสู่ความทันสมัย ปี 2035 มีวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนและทันสมัย ดังนี้

- 1) วางแผนภาพรวมและแบ่งเขตการส่งเสริม โดยแต่ละเขตการศึกษาสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่ทันสมัยตามสภาพความเป็นจริงภายใต้กรอบการพัฒนาของแผนแม่บทในเขตการศึกษาของแต่ละเขต
- 2) ปรับปรุงและออกแบบเป้าหมายการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์โดยคำนึงถึงความทันสมัยและความแตกต่างในแต่ละขั้นตอน
- 3) มีนโยบายที่แม่นยำและกลไกการประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาภูมิภาคตะวันออกที่มีความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและภาคตะวันตกที่ยังต้องการการพัฒนา โดยการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นในภูมิภาค
- 4) เริ่มด้วยการปฏิรูปแล้วต่อยอดส่งเสริมอย่างเป็นระบบเพื่อให้โรงเรียนทุกระดับ/ทุกประเภทมีความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์นวัตกรรม กล่าวทดลองสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มีความเป็นพลวัต มีประสิทธิภาพและเปิดกว้าง มีระบบและกลไกการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพที่สูงขึ้น

เพื่อให้ยุทธศาสตร์การศึกษาจีนสู่ความทันสมัย ปี 2035 บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย จีนได้สร้างหลักประกันความสำเร็จไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เสริมสร้างความเป็นผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ด้านการศึกษา กล่าวคือ คณะกรรมการพรรค ฯ ทุกระดับต้องนำเรื่องการปฏิรูปและพัฒนาการศึกษาไว้ในวาระการประชุม
- 2) ปรับปรุงระบบสนับสนุนด้านการศึกษา อาทิ การลงทุนทางการศึกษาระยะยาว โดยจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ในสัดส่วนที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ของ GDP
- 3) ปรับปรุงกลไกการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการประสานงานข้ามหน่วยงาน การติดตามประเมินผลการพัฒนาการศึกษาและกลไกการกำกับดูแล รับผิดชอบ และประสานงานการส่งเสริมความทันสมัยทางการศึกษาอย่างรอบด้าน

จะเห็นได้ว่า **“ยุทธศาสตร์การศึกษาจีนสู่ความทันสมัย ปี 2035”** เกิดจากวิสัยทัศน์อันยาวไกลของ **ประธานาธิบดีสีจิ้นผิง** ผู้นำจีนที่กำลังมีชื่อเสียงโด่งดังซึ่งได้วางแผนไปสู่อนาคตอย่างชัดเจนและผลักดันให้เกิดความพยายามก้าวไปให้ถึงการศึกษาที่ทันสมัยโดยยึดลักษณะเฉพาะแบบจีนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

รายการอ้างอิง

กัลยรักษ์ นัยรักษ์เสรี. (2019). Belt and Road Initiative เดินหน้าไปถึงไหนแล้ว?

สืบค้นจาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/6095>

Onlinenewstime. (2563, 24 มกราคม). จัดอันดับประเทศที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดในโลกปี 2019.

สืบค้นจาก <https://www.onlinenewstime.com>

新华社.(2019, February 23). **中共中央、国务院印发《中国教育现代化2035》** .

Retrieved from http://www.gov.cn/xinwen/2019-02/23/content_5367987.htm

新华社. (2019, June 9). **中共中央发出关于印发《习近平新时代中国特色社会主义思想学习纲要》的通知**. Retrieved from [http://www.gov.cn/zhengce/2019-](http://www.gov.cn/zhengce/2019-06/09/content_5398656.htm)

[06/09/content_5398656.htm](http://www.gov.cn/zhengce/2019-06/09/content_5398656.htm)

光明日报.(2019, July 11). **深刻认识习近平新时代中国特色社会主义思想的核心要义和理论品格**. Retrieved from <http://theory.people.com.cn/n1/2019/0711/c40531-31226804.html>

新华社.(2010, July 29). **《国家中长期教育改革和发展规划纲要(2010-2020 年)》**. Retrieved from http://www.gov.cn/jrzq/2010-07/29/content_1667143.htm

新华社网. (2020, January 17). **中国大陆人口突破 14 亿**. Retrieved from http://www.xinhuanet.com/2020-01/17/c_1125474664.htm

百科. (2020). **鲁班工坊**. Retrieved from https://www.baike.com/wiki/%E9%B2%81%E7%8F%AD%E5%B7%A5%E5%9D%8A?view_id=3x8qq31pwzs000

CALL FOR PAPERS

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ขอเชิญส่งบทความเพื่อเผยแพร่ใน

วารสารการศึกษาไทย OEC Journal

เปิดรับรายงานการวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์
การศึกษาทุกแขนง

รูปแบบและ
วิธีการส่งบทความ

ติดตามข่าวสารได้ที่
Facebook :
OEC News สภาการศึกษา

ติดตามรายละเอียดได้ที่
Facebook : OEC News สภาการศึกษา
LINE : @oecnews
โทร 02-668-7123 ต่อ 1116, 1122

OEC Forum

Age of Digital Learning

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1122 โทรสาร 0 2243 0083

www.onec.go.th

Line : @oecnews

Facebook : OEC News สภาการศึกษา

E - book